

Råde
kommune

rade.kommune.no

Høstbilder fra Råde

Foto Per Johan Waag

Årsberetning 2019

Innhold

Rådmannens sammendrag.....	4
Årsberetning	8
Drift	8
Økonomisk oversikt drift	10
Avviksanalyse – driftsregnskap for 2019:.....	11
Investering.....	22
Økonomisk oversikt investering:.....	22
Avviksanalyse – investeringsregnskap for 2019:	23
Balanse pr 31.12 2019:	30
Nøkkeltallspresentasjon:	31
Utviklingen av inntekter og utgifter	31
Finansielle resultatmål: Hvordan er kommunens økonomiske helsetilstand?	32
Hvordan fordeler de løpende inntektene seg?.....	34
Prosentvis fordeling av løpende inntekter i 2019:.....	35
Hvor mye av driftsutgiftene dekkes av skatte- og rammetilskuddet?	35
Utviklingen i investeringsnivå	36
Hvordan er kommunens gjeldsforpliktelser?	37
Hvilken betydning har investeringsgjelden på kommunens økonomiske bæreevne?	37
Hvordan er kommunens betalingsevne (likviditet)?	39
Finansrapportering.....	40
Personalmessige forhold.....	43
Bemanningsrapport.....	43
Nærvær og sykefravær 2019	44
Likestilling.....	48
Etikk og etiske retningslinjer	50

Rådmannens sammendrag

Hva preget Råde kommune i 2019?

Et tilbakeblikk på 2019 viser høy aktivitet på mange ulike områder i kommunen.

Våre medarbeidere gjør en flott innsats hver dag og gir innbyggerne tjenester av gjennomgående god kvalitet.

Et av temaene vi har hatt fokus på i året som har gått er innbyggerinvolvering og innbyggerdeltakelse, både i planarbeid og i utvikling av tjenestene. Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel er et godt eksempel på dette, hvor vi har hatt temamøter og arbeidsmøter med bred deltagelse fra folkevalgte og kommunes innbyggere. Dette har skapt et godt produkt som gir retning for fremtiden.

Vårt felles verdi- og utviklingsprosjekt «Vi i Råde» er godt forankret i kommunens ledelse og har lagt grunnlaget for arbeidet med innovasjon og samhandling. For administrasjonen handler dette blant annet om å styrke tverrgående og helhetlig ledelse. Dette gjør vi for å sikre at vi har robuste enheter som er organisert for å møte framtidige utfordringer, både av strategisk- og praktisk karakter, gjennom sterk verdiforankring.

Alle virksomhetsledere og kommunalsjefer avsluttet i 2019 organisasjon- og ledelsesutviklingsprogrammet LAP (ledelse av prosesser). Høsten 2019 startet øvrige ledere og ressurspersoner i kommunen opp det samme programmet. Dette programmet danner basis for videreutvikling av kommunens tjenester med fokus på innovasjon og samhandling internt, med innbygger og med næringsliv og organisasjoner.

Vi som kommune må tenke annerledes om hvordan vi samhandler og inviterer innbyggerne til å delta aktivt i temaer som omhandler deres liv.

Sterke lokalsamfunn skapes best sammen, der folkevalgte, ansatte og innbyggere bruker sine ressurser, tar felles ansvar for og deltar aktivt i felleskapet.

2019 var et godt driftsår for Råde kommune. Kapasiteten i våre tjenester var jevnt over god, og kvaliteten er tilpasset innbyggernes behov. Knapphet på ressurser, krever at ledelsen har måttet gjøre tydelige prioriteringer.

God kvalitet på tjenestene til kommunens innbyggere er et overordnet mål. Vi er gjennomgående opptatt av kvalitet og arbeider systematisk med kvalitetsutvikling.

Gjennom året har det også vært arbeidet med kompetanseutviklingstiltak for våre medarbeidere, blant annet gjennom innføring av nye teknologiske hjelpemidler, gjennomføring av språkstrategi og fokus på utnyttelse av ressursene på tvers.

Råde kommune har sammen med kommunene Aremark, Marker, Hvaler Skiptvet og Våler etablert SmartKom Østfold. Formålet er at vi gjennom samarbeid om tjenesteutvikling og innovasjon skal gi økt verdiskaping for innbyggere og næringsliv. Dette kan bli en viktig arena for kompetanseheving, faglige nettverk og fellesskap i tjenesteutvikling.

Råde kommunes årsregnskap for 2019 viser et mindreforbruk på 8,5 mill. kroner, som kan tilføres disposisjonsfondet ved kommunestyrets behandling av regnskapet for 2019. Kommunens disposisjonsfond vil i så tilfelle være på 58,4 mill. kroner. Det skyldes i stor grad økte skatteinntekter, men det viser også en nøkternhet på våre driftsenheter, selv om det har vært en omfattende vekst av kommunens utgifter de seneste årene.

Råde kommunes visjon 2037 har høye ambisjoner. Det er gjennom et tillitsfullt og godt samarbeide vi også fremover vil jobbe for å nå disse ambisjonene. Samhandling og fellesskap på tvers av profesjoner, folkevalgte og kommunens innbyggere gjør at vi kan skape nye muligheter sammen.

Snakker vi sammen - skaper vi sammen.

Helse, omsorg og rehabilitering

Innbyggere i Råde skal oppleve kommunes tjenester som koordinerte og helhetlige. Dette betyr at vi jobber på tvers av fagområder i ett tverrfaglig fellesskap. For 2019 er dette blant annet synliggjort ved at ergo- og fysioterapeuter jobber sammen med barnehageansatte ute i barnehagene om barns motorikk, og på helsestasjonen sammen med fagpersoner rundt svangerskap og overvektproblematikk.

Arbeidet med hverdagsrehabilitering er vesentlig for at innbyggere i Råde skal kunne bo hjemme så lenge som mulig. Det er etablert et demensteam på Helsehuset som foretar kartlegginger i hjemmene og kurser ansatte.

Det er jobbet særskilt med velferdsteknologi, dette for å møte morgendagens utfordringer spesielt knyttet til økning i antall eldre. I 2019 har vi startet arbeidet med å etablere e-låser for de som mottar hjemmetjenester, utviklet ett samarbeid med Helsevakten i Fredrikstad om trygghetsalarmer og vi har tatt i bruk DigiHelse – ett system som lar oss kommunisere elektronisk med pasienter og deres pårørende. For 2019 har vi også startet arbeidet med å etablere tiltak i egen regi fremfor å kjøpe institusjonsplasser fra private tilbydere. Vi mener dette gir bedre kvalitet i form av tetter oppfølging av egne innbyggere og er økonomisk mer gunstig.

Vi ser ett økende behov for både planlagt og akutt helsehjelp, dette gjør det krevende i balansen mellom daglig drift og utvikling. Vi opplever høyt sykefravær på noen av våre tjenester. Det er særlig utfordrende å rekruttere helsepersonell i kortere vikariater.

Oppvekst og levekår

I 2019 har vi vedtatt en kommunal språkstrategiplan; en felles satsning på lese-, skrive- og språkopplæring fra 0-16 år. Sammen med kommunens 5 private barnehager, har kommunale barnehager, barneskoler og ungdomsskolen etablert lærende nettverk. I ett lærende nettverk jobber ansatte ved barnehage og barneskole (1-4 trinn) sammen, samt at barneskole (5-7) og ungdomsskole (8-10) jobber sammen for å lære av hverandre.

Det handler om å etablere en felles praksis ut til barna, og sikre en god overgang mellom nivåene.

Arbeidet med “Vi i Råde” er satt i system. I samarbeid mellom FAU og Spetalen skole har det vært jobbet for å etablere et nærmiljøtiltak etter skoletid. Sammen er det søkt og fått tilskudd til å etablere dette, og det settes i verk i 2020. Arbeidet er satt i system med tett dialog med skolens elevråd og i samarbeid med Saltnes barnehage. Ved Karlshus skole har det vært et samarbeid med Råde IL som har investert i utstyr i skolens gymsal, som sambrukes.

Ved allaktivitetshuset har vi i samarbeid med nærbutikker i kommunen klart å etablere gratis mat etter skoletid 2 dager i uken. Vi ser nesten en 3-dobling av antall barn som møtes her.

Vi har gjennomgående gode resultater på eksamens- og standpunktkarakterer i 10.trinn. Viken fylkeskommune jobber med ett forskningsprosjekt basert på elever født i 2000. Der har Råde kommunes elever gjennomgående resultater helt i toppen av alle Østfolds ungdomsskole-elever, både med hensyn til resultater og gjennomføring (se grunnskolens tilstandsrapport, behandlet i kommunestyret i desember 2019).

I 2019 har vi heldigitalisert skolene våre ved at alle elever på barneskolene har fått iPad som undervisningsverktøy. Fra tidligere har alle elever på ungdomsskolen hver sin elev-pc. I 2019 har det vært satset på opplæring av personalet i bruk av iPad, som ble tatt i bruk fra skolestart august 2019.

Vi ser utfordringer i at saker som kommer til barnevernet er mer komplekse og mer alvorlige, og derav også mer økonomisk krevende. For å møte denne utfordringen vil Råde kommune sette ytterligere fokus på tidlig innsats for utsatte barn og unge ved å ta i bruk “BTI-modellen” (bedre tverrfaglig innsats). Denne vil innføres i alle kommunens tjenesteområder, og vil gi alle ansatte kunnskap om hvordan og hvem de skal forholde seg til når de har en undring eller bekymring knyttet til ett barns utvikling.

Plan, miljø og teknikk

Det har vært godt samarbeid og god produksjon ved virksomhetens fag- og tjenesteområder. Det har vært et stort fokus på deltakelse og samarbeid på tvers av systemer og nivåer i planarbeidet. Arbeidet med rullering av kommuneplanen og utarbeidelse av samfunnsdelen er et resultat av en bred medvirkningsprosess med særlig fokus på innbyggerinvolvering. Arbeidet med områdereguleringsplan for Karlshus har gitt noen utfordringer med hensyn til eiendomsstruktur og rettigheter og uttalelser til planforslaget. Dette krever nye vurderinger for videre behandling. Kommunens hensikt er sørge for at planen lar seg gjennomføre.

Råde kommune ble godkjent som trafiksikker kommune i 2019. Planlegging knyttet til trafiksikkerhet er viktig for å forebygge uheldige hendelser. Klima er satt tydeligere på dagsorden gjennom Klima- og energiplan, og vi har jobbet med mulighetsplaner for fritidsområder som Moltemyra, Ellingstranda og Karlshusskogen. Disse har blitt ferdigstilt.

Planlegging og prosjektering av vann- og avløpsprosjektene har pågått samtidig med inngåelse av avtaler med mange berørte grunneiere.

Pågang og henvendelser om forslag til reguleringsplaner har vært omfattende. Kapasiteten har blitt utfordret på alle områder. Det har gjennom året blitt samhandlet om mange ulike typer planer samtidig.

Det har vært gjennomført betydelig vedlikehold og utbedringer av kommunal bygg i 2019.

Administrasjon

Innovasjonsteamet er etablert og har hatt et produktivt år med blant annet å jobbe frem Råde kommunes innovasjonsstrategi og tilhørende handlingsplan. Vi har etablert samarbeid med andre kommuner; herav Sarpsborg, Frogn og Moss, i tillegg til SmartKom-nettverket.

Administrasjonen har startet et stort prosjekt for å implementere office365 i hele organisasjonen. Prosjektet skal etablere strukturene som er nødvendig for sikker digital samhandling, legge til rette for opplæring og implementering av verktøyet office365. Målsettingen er at kommunen skal kunne utnytte digital samhandling i alle sammenhenger hvor dette er mulig.

Rådmannen vil få takke de folkevalgte, med ordføreren i spissen, for samarbeidet i 2019. Det har vært nok et spennende år, hvor politikk og administrasjon har samarbeidet godt for en ønsket retning.

Jeg vil også rette en stor takk til alle ledere, medarbeidere og tillitsvalgte. Gjennom å levedegjøre kommunens verdier «raushet, glede og respekt» bidrar dere hver dag til å gjøre Råde kommune til et godt sted å arbeide og bo. Sammen videreutvikler vi «Vi i Råde»

Råde, 31.03.2020

Inger K. Skarpholt Fjeld
Rådmann

Årsberetning

Drift

For driftsåret 2019 bokfører kommunen et positivt regnskapsmessig resultat på kr 8,5 mill. *Brutto driftsresultat*¹ ble kr 31,0 mill. korrigert for avskrivninger og *netto driftsresultat*² ble kr 3,8 mill.

For at kommunen skal ha en sunn økonomi og evnen til å avsette midler til fremtidig bruk, bør netto resultatgrad utgjøre minst 1,75% av årets driftsinntekter. For 2019 var netto resultatgrad 0,63%.

For å gi et mer korrekt bilde av brutto- og netto resultatgrad er det nødvendig å gjøre noen korrigeringer av tallene. Dette er omtalt spesielt under kapitlet «Nøkkeltalls-presentasjon».

Resultatet for 2019 ble ca. 15,2 mill. bedre enn det som ble varslet ved 2. tertial og endte opp 8,5 mill. bedre enn vedtatt budsjett. Etter rapporten for 2. tertial, har virksomhetene holdt igjen alle kjøp som ikke har vært strengt nødvendig for at det prognostiserte merforbruket i driften skulle bli minst mulig. I tillegg har det blitt inntektsført ekstraordinære inntekter tilhørende 2017/18, samt merinntekt renter, skatt og inntektsutjevning bidrar sterkt til det positive resultatet. For mer detaljer, henvises det til avviksanalysen for driftsregnskapet.

Rammetilskudd (fratrullet inntektsutjevning) ble kr. 0,2 mill. lavere enn budsjettet. Skatteinntektene ble høyere enn budsjettet med kr 6,8 mill. Skatteinntektene må ses i sammenheng med inntektsutjevningsmidler som ble kr 3,4 mill. høyere enn budsjettet. Samlet sett ble skatteinntekter og inntektsutjevning kr 10,2 mill. høyere enn budsjettet. Det har blitt avsatt kr 23,1 mill. og brukt kr 5,7 mill. av disposisjonsfond, som vedtatt. Dette betyr at kommunestyret har kr 8 508 932,- de skal disponere når de behandler regnskapet for 2019, som rådmannen anbefaler kommunestyret å avsette til disposisjonsfond.

Selvkostområdene vann og avløp gikk i 2019 med et «underskudd» på kr 0,8 mill. Dette ble fordelt ved bruk av selvkostfond vann kr 0,2 mill. og kr 0,6 mill. av selvkostfond avløp. Dette er kr 2,9 mill. mindre enn budsjetterte brukt. I tillegg ble det brukt kr 282' av selvkostfond feiing og kr 749' til byggesaksbehandling, og det ble avsatt kr 307' til selvkostfond for kart/oppmåling og kr 448' til utslippstillatelser.

Kommunens likviditet kan gjenspeiles i kommunens resultat.

Likviditeten har fra 2011 til 2017 vært stabil god. Dette skyldes i hovedsak mye ubrukte lånemidler. For 2018 og 2019 er likviditeten lavere, og korrigert for ubrukte lånemidler

¹ Brutto driftsresultat er sum driftsinntekter fratrullet sum driftsutgifter, og viser hvor stor andel av driftsinntektene som er disponibel til å dekke andre utgifter enn kommunens driftsutgifter.

² Netto driftsresultat er brutto driftsresultat +/- eksterne finanstransaksjoner + motpost avskrivninger, og viser hvor stor del av driftsinntektene som kan benyttes til investeringer og avsetninger.

og premieavvik er likviditeten under anbefalt grense. For en mer detaljert analyse av likviditeten, se kapitlet «Nøkkeltallspresentasjon» hvor dette er nærmere belyst. Trekkrettigheten (kassekreditten) har ikke vært benyttet i 2019.

Råde kommunes økonomi har hatt en stabil positiv kurve de siste årene. Mye av dette skyldes gjennomførte innsparingsplaner og omstillingstiltak og bruk av eiendomsskatt. I tillegg har kommunen de siste årene hatt høye skatteinntekter samt flere ekstraordinære inntekter. Disse inntektene kan ikke forventes fremover og det blir viktig å oppretthold den restriktive linjen til forvaltning av kommunens økonomi, og at dette fortsatt har høy prioritet også i fremtiden. Det er i gode tider man skal bygge opp sine likviditetsreserver slik at man kan stå sterkere rustet når det kommer uforutsette hendelser. Råde kommune har ved utgangen av 2019 kr 45,9 mill. på disposisjonsfond. Hvis kommunestyret i juni vedtar å avsette «overskuddet» i 2019 til disposisjonsfond, vil fondet være på kr 58,4 mill.

Økonomi og regnskap:

Tabellen viser en oppsummering av alle virksomhetene for regnskapsåret 2019

Rasbrenn viser en oppsummering av alle virksomhetene for Regnskapet 2019

Kommunen totalt						
			2019			
		2018	Justert Budsjett 2019	Regnskap 2019	Avvik Regnskap - Just. budsj.	Avvik %
110	Politisk styring og kontroll	4 593 962	5 733 845	5 867 298	-133 453	-2,33 %
140	Rådmann og kommunalsjefer	20 203 471	60 006 864	59 794 040	212 824	0,35 %
150	Stab Økonomi	11 675 018	12 584 801	12 328 917	255 884	2,03 %
151	Stab Kompetanse og utvikling	22 153 999	25 494 044	24 900 278	593 766	2,33 %
152	Råde ungdomsskole og kulturskole	26 173 308	26 911 433	26 945 180	-33 747	-0,13 %
153	Oppvekstområde Karlshus	38 853 563	39 791 473	41 634 530	-1 843 057	-4,63 %
154	Oppvekstområde Saltnes	26 414 059	25 906 286	25 933 876	-27 590	-0,11 %
155	Familie	49 496 217	48 738 860	53 465 128	-4 726 268	-9,70 %
156	NAV Råde	20 650 380	20 449 708	17 924 963	2 524 745	12,35 %
158	Råde sykehjem	91 846 484	91 714 038	97 074 230	-5 360 192	-5,84 %
159	Tjenester for funksjonshemmede	36 211 245	38 111 954	38 794 653	-682 699	-1,79 %
160	Teknisk	22 993 008	27 567 247	26 735 853	831 394	3,02 %
170	Ankomstsenter Østfold	0	0	0	0	0,00 %
180	Skatter og rammetilskudd	-401 114 250	-435 806 000	-450 505 281	14 699 281	-3,37 %
190	Finanstransaksjoner	29 849 536	12 795 447	10 597 403	2 198 044	17,18 %
Mer-/mindreforbruk		0	0	-8 508 932		

For kommentarer til den enkelte virksomhet, se rapport for de enkelte virksomheter i «Årsrapport 2019 – Råde kommune».

Økonomisk oversikt drift

ØKONOMISK OVERSIKT - DRIFT	Kostra-art	Regnskap 2019	Justert Budsjett 2019	Opprinnelig Budsjett 2019	Regnskap 2018
Brukerbetalinger	600:619	19 731 070	18 379 000	18 379 000	19 292 013
Andre salgs- og leieinntekter	620:670	38 988 566	36 582 615	36 782 615	36 351 885
Overføringer med krav til motytelse	700:780	96 182 313	61 289 499	60 855 499	95 475 474
Rammetilskudd	800	207 583 621	204 343 000	204 343 000	196 797 312
Andre statlige overføringer	810:829	9 154 341	18 192 000	18 192 000	17 917 876
Andre overføringer	830:850; 880:890	993 546	203 000	203 000	3 204 651
Innteks- og formuesskatt	870	209 112 135	202 297 000	202 297 000	198 782 601
Eiendomsskatt	874	21 847 531	21 880 000	21 880 000	21 418 000
Andre direkte og indirekte skatter	877	12 672	-	-	11 210
SUM DRIFTSINNTEKTER		603 605 795	563 166 114	562 932 114	589 251 022
Lønnsutgifter	010:080; 160:165	297 287 332	282 859 003	281 773 371	285 467 459
Sosiale utgifter	090:099	77 506 789	79 627 196	80 478 828	73 834 317
Kjøp av varer og tjenester - inngår i prod	100:285 - 160:165	76 859 668	67 952 105	67 313 105	75 093 159
Kjøp av varer og tjenester - erst. prod	300:380	94 212 423	89 930 600	89 930 600	92 360 679
Overføringer	400:490	27 010 467	23 349 593	24 221 593	27 846 042
Avskrivninger	590	24 894 493	24 000 000	24 000 000	23 598 558
Fordelte utgifter	Neg (690)	(238 568)	(160 000)	(160 000)	(464 222)
SUM DRIFTSUTGIFTER		597 532 605	567 558 497	567 557 497	577 735 992
BRUTTO DRIFTSRESULTAT		6 073 190	(4 392 383)	(4 625 383)	11 515 030
Renteinntekter og utbytte	900:905	4 710 212	2 556 000	2 556 000	3 326 934
Gevinst finansielle instrumenter	909	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	920	79 604	500 000	500 000	269 074
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER		4 789 816	3 056 000	3 056 000	3 596 008
Renteutgifter og låneomkostninger	500	12 404 948	12 361 000	12 361 000	11 313 364
Tap finansielle instrumenter	509	-	-	-	-
Avdrag på lån	510	19 262 223	19 289 000	19 289 000	18 944 983
Utlån	520	267 974	500 000	500 000	125 715
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER		31 935 145	32 150 000	32 150 000	30 384 062
RESULTAT EKSTERNE FINANSTRANSAKSJONER		(27 145 329)	(29 094 000)	(29 094 000)	(26 788 055)
Motpost avskrivninger	990	24 894 493	24 000 000	24 000 000	23 598 558
NETTO DRIFTSRESULTAT		3 822 354	(9 486 383)	(9 719 383)	8 325 533
Bruk av tidl. års regnsk.m. mindreforbruk	930	22 337 812	22 337 812	-	4 733 890
Bruk av disposisjonsfond	940	5 668 383	5 668 383	5 601 383	10 245 690
Bruk av bundne fond	950	3 963 191	4 531 632	4 118 000	7 080 621
SUM BRUK AV AVSETNINGER		31 969 386	32 537 827	9 719 383	22 060 201
Overført til investeringsregnskapet	570	-	-	-	-
Avsatt dekning tidl. års merforbruk	530	-	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	540	23 051 444	23 051 444	-	4 733 890
Avsatt til bundne fond	550	4 231 364	-	-	3 314 032
SUM AVSETNINGER		27 282 808	23 051 444	-	8 047 922
REGNSKAPSMESSIG MER-/MINDREFORBRUK		8 508 932	-	-	22 337 812

Avviksanalyse – driftsregnskap for 2019:

I det følgende kommenteres vesentlige avvik ihht "Forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner, sist endret 16.12.2014, §10 Regnskapsfrister og behandling av årsregnskap og årsberetning".

Avviksanalysen tar utgangspunkt i standardrapporten "Økonomisk oversikt – drift", og fokuserer på *vesentlige* avvik mellom utgifter/inntekter i årsregnskapet og bevilgning/fastsettelse til formålet i regulert budsjett.

Inntekter:

(Alle tall i 1000 kr)

Brukerbetalinger (Kostra art 600:619):

Regnskap	19 731
Justert budsjett	18 379
Avvik	1 352

Artsgruppens merutgifter skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
600	Brukerbetalinger	1 352	Merinntekt brukerbetaling skyldes høyere inntekt på opphold i institusjon. Brukerbetaling SFO viser mindreinntekt.

Andre salgs- og leieinntekter (Kostra art 620:670):

Regnskap	38 989
Justert budsjett	36 583
Avvik	2 406

Artsgruppens merutgifter skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
620	Avgiftsfritt salg	628	Mindreinntekt kart/oppmålingsgebyr og byggesaksgebyrer. Merinntekter knyttet til fakturering av tilsynsgebyrer med tilbakevirkning.
629	Billettinntekter	494	Merinntekter billettinntekter Parkfestivalen.
630	Husleieinntekter	446	Merinntekt husleie kommunale utleieboliger.

640	Kommunale årsgebyr	889	Merinntekt kommunale årsgebyr og mindreinntekt tilknytningsavgift.
650	Avgiftspliktig salg	-51	Mindreinntekten skyldes i hovedsak kantinesalg, merinntekt andre avgiftspliktige inntekter (Råde parkfestival og kart/oppmåling).

Overføringer med krav til motytelse (Kostra art 700 – 780):

Regnskap	96 182
Justert budsjett	61 289
Avvik	34 893

Artsgruppens merutgifter skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
700	Refusjoner fra staten	15 862	Merinntekt skyldes ressurskrevende brukere (flyttet fra art 810 hvor inntektene også er budsjettet) og refusjoner knyttet til barnevern.
710	Sykelønnsrefusjon	10 623	Merinntekt på sykelønnsrefusjoner og foreldrepenger. Dette skyldes høyere sykefravær og flere i fødselspermisjon enn budsjettet.
729	Momsrefusjon drift	3 600	Merinntekt momskompensasjon, motpost artsgruppe 429.
730	Refusjon fra fylkeskommuner	1 040	Merinntekt på lærlingerefusjon og refusjon for prøvenemd.
750	Refusjoner fra andre kommuner	245	Merinntekt salg av institusjonsplasser, salg av skole-/barnehageplasser til andre kommuner og refusjon barnevern for utført tilsyn.
770	Refusjoner fra private	3 523	Merinntekt Råde parkfestival, refusjon nettleie, refusjon brukere over på statlige ytelser (NAV), forsikringsoppgjør ifbm brann og refusjon fra KS.

Rammeoverføringer (Kostra art 800):

Regnskap	207 584
Justert budsjett	204 343
Avvik	3 241

Artsgruppens merutgifter skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
800	Rammeoverføringer	-202	Mindreinntekt rammeoverføringer.
8002	Inntektsutjevningssmidler	3 443	Merinntekt inntektsutjevningssmidler.

Andre statlige overføringer (Kostra art 810:829):

Regnskap	9 154
Justert budsjett	18 192
Avvik	-9 038

Artsgruppens merutgifter skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
8110	Boligtilskudd	900	Merinntekt boligtilskudd.
8130	Integreringstilskudd	635	Merinntekt midler fra IMDI og integreringstilskudd.
8160	Andre øremerkede tilskudd	-620	Mindreinntekt Opptrappingsplan for forebygging og tidliginnsats til barn og unge
8170	Andre statlige overføringer	-10 521	Mindreinntekt tilskudd ressurskrevende brukere (føringen er flyttet til artsgruppe 700)
8180	Rente- og avdragskompensasjon	568	Merinntekt rentekompensasjon til sykehjem, skolebygg og kirkebygg.

Andre overføringer (Kostra art 830:850, 880:890):

Regnskap	994
Justert budsjett	203
Avvik	791

Artsgruppens merutgifter skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
830	Overføring fra fylkeskommuner	678	Merinntekt tilskudd Råde parkfestival, ren kystlinje, kartlegging friområder og spillemidler til videreformidling, ses mot art 470.
890	Overføringer fra andre	113	Merinntekt gaver fra private til Karlshus skole og avdelinger helsehuset.

Inntekts- og formuesskatt (Kostra art 870):

Regnskap	209 112
Justert budsjett	202 297
Avvik	6 815

Artsgruppens merutgifter skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
870	Inntekts- og formuesskatt	6 815	Mindreinntekt skatt på inntekt og formue

Eiendomsskatt (Kostra art 874-875):

Regnskap	21 848
Justert budsjett	21 880
Avvik	-32

Artsgruppens merutgifter skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
874-5	Eiendomsskatt	-32	Merinntekt eiendomsskatt boliger og fritidseiendom (2 650') og mindreinntekt annen eiendom (2 682').

Annen direkte og indirekte skatt (Kostra art 877):

Regnskap	13
Justert budsjett	0
Avvik	13

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
877	Andre direkte og indirekte skatter	13	Skyldes merinntekt konsesjonsavgift.

Renteinntekter og utbytte (Kostra art 900:905):

Regnskap	4 710
Justert budsjett	2 556
Avvik	2 154

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
900	Renteinntekter	2 149	Merinntekt renter av bankinnskudd og andre renteinntekter.

Mottatte avdrag på utlån (Kostra art 920):

Regnskap	-80
Justert budsjett	-500
Avvik	420

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
920	Mottatte avdrag på utlån	420	Mottatt mindre avdrag på sosiale utlån

Utgifter:

(Alle tall i 1000 kr)

Lønnsutgifter (Kostrart 010:089; 160-165):

Regnskap	297 287
Justert budsjett	282 859
Avvik	-14 428

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
10	Lønn faste stillinger	4 396	Mindreforbruk skyldes flere vakante stillinger gjennom året. Merforbruk på faste avtalefestede tillegg og helge- og høytidstillegg.
20	Vikarer	-10 208	Merforbruk skyldes sykevikar i arbeidsgiverperioden, sykevikar med refusjon/vikar ved fødselspermisjon, vikar ved ferie/avspasering og variable tillegg til vikarer.
30	Ekstrahjelp	-3 657	Merforbruket ekstrahjelp og fastvakt syke/døende.
40	Overtid	-2 420	Merforbruk overtid, skyldes i all hovedsak merforbruk på Helsehuset, Ankomstsenter og TFF.
50	Andre trekkpliktige ytelser	-1 888	Merforbruk fosterhjem, annen lønn, besøkshjem, omsorgsstønad og tilsynsfører.
70	Lønn faste stillinger nybygg og vedlikehold	-33	Merforbruk vedlikeholdsavdelingen, lønnsoppgjør er budsjettert under artsgruppe 010.
75	Lønn renhold	-1 362	Merforbruk sykevikar og ferievikar budsjettert under 020.
80	Godtgjørelse folkevalgte	26	Mindreforbruk godtgjørelse folkevalgte og lønn til ordfører/varaordførere.
89	Trekkpliktig/oppgavepliktig, ikke arb.giv.avg. pliktig lønn	937	Mindreforbruk stønad uten arbeidsgiveravgift (introduksjonsordningen).
160	Utgifter og godtgjørelser for reiser, diett, bil m.v. som er oppgavepliktige	306	Mindreforbruk på kjøregodtgjørelse og oppholdsutgifter.

165	Andre oppgavepliktige godtgjørelser	-526	Merforbruk utgiftsdekning støttekontakt/tilsynsfører, fosterhjem og oppgavepliktig stipend.
-----	-------------------------------------	------	---

Sosiale utgifter (Kostra art 090:099):

Regnskap	77 507
Justert budsjett	79 627
Avvik	2 120

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
90	Pensjon	2 437	Mindreforbruk pensjon SPK (1 693'). Mindreforbruk KLP (744').
99	Arbeidsgiveravgift	-317	Merforbruk arbeidsgiveravgift.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon (Kostra art 100:285 – 160:165):

Regnskap	76 860
Justert budsjett	67 952
Avvik	-8 908

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
100	Kontormateriell	-117	Mindreforbruk kontormateriell. Merforbruk EDB-rekvisita, abonnement tidsskrifter og faglitteratur.
105	Undervisningsmaterie ll	-277	Merforbruk Lærebøker, materiell til undervisning, annet skolemateriell og fritt skolemateriell.
110	Medisinsk forbruksmaterie ll	-378	Merforbruk, kjøp av medisinsk forbruksmateriell.
114	Medikamenter	232	Mindreforbruk medikamenter.
115	Matvarer	22	Merforbruk matvarer. Mindreforbruk bevertning.

120	Andre utgifter	-391	Mindreforbruk på div arter skyldes i hovedsak at dette er en generell post for andre diverse utgifter og det er derfor vanlig at den har noe avvik. Merforbruk knyttet til hjelpetiltak og velferdstiltak ansatte.
130	Post, banktjenester, telefon, internett/bredbånd	295	Mindreforbruk kostnader til telefon, mobil, faks, portoutgifter og datakommunikasjon. Merforbruk knyttet til banktjenester/gebyrer.
140	Annonse, reklame, informasjon	47	Mindreforbruk annonser og informasjon. Merforbruk trykking, kopiering.
150	Opplæring, kurs	-97	Merforbruk opplæringstiltak for ansatte. Mindreforbruk kurs- og konferanseutgifter og foreleser/kursholder.
170	Drift av egne transportmidler	-57	Merforbruk service/forsikring/årsavgift egne og leasede transportmidler og transportutgifter.
180	Energi	262	Mindreforbruket skyldes i hovedsak strøm til veilys (40') og strømudgifter på virksomhetene (222')
182	Fyringsolje og fyringsparafin	-171	Merforbruk fyringsolje.
185	Forsikringer og utgifter til vakthold og sikring	-792	Mindreforbruk forsikring til personer/elever. Merforbruk forsikring av bygg/maskiner/løsøre og vakthold og alarmsystemer.
190	Leie av lokaler og grunn	30	Mindreforbruk husleie.
195	Avgifter, gebyrer, lisenser	-819	Merforbruk lisenser, tinglysningsgebyrer, kontingenter og kommunale eiendomsgebyrer.
200	Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler	-750	Merforbruk inventar og utstyr, kjøp av edb/telefoni/kopi og trykkgheatsalarmer.
209	Medisinsk utstyr	75	Mindreforbruk kjøp av medisinsk utstyr sykehjemmet.
210	Kjøp, leie og leasing av transportmidler	73	Mindreforbruk knyttet til utgifter til leasingbiler.
220	Leie av driftsmidler	-454	Merforbruk skyldes leie av maskiner/utstyr Råde Parkfestival og i forbindelse med valg.
230	Vedlikehold, byggetjenester og nybygg	694	Mindreforbruk på vedlikehold innvendig, ventilasjon, vedlikehold av vannanlegg og utgifter til vedlikehold kommunale bygg utvendig.

240	Serviceavtaler/ reparasjoner	89	Merforbruk knyttet til driftsavtaler. Mindreforbruk IKT-systemer.
250	Materialer til vedlikehold, påkostning og nybygg	-74	Merforbruk materialer til vedlikehold.
260	Renhold og vaskeritjenester	33	Mindreforbruk kjøp av renholdstjenester og vask i egen regi.
270	Kjøp av tjenester	-6 382	Merforbruk knyttet til kjøp av tjenester, tolketjenester og vikarbyrå helse og omsorg. De største merforbrukene er på Helsehuset, Stab kunnskap og utvikling, Familie og Plan miljø og teknikk.

**Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon
(Kostra art 300:380):**

Regnskap	94 212
Justert budsjett	89 931
Avvik	-4 282

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
300	Kjøp fra staten	-1 775	Merforbruk omsorgstiltak barnevernet.
330	Kjøp fra fylkeskommunen	-79	Merforbruk på kjøp av grunnskoleplass fra fylkeskommunen. Mindreforbruk bibliotek.
350	Kjøp fra andre kommuner	-669	Mindreforbruk voksenopplæring (ses delvis mot artsgruppe 375). Merforbruk kjøp av skoleplasser/barnehageplasser i andre kommuner og kommunale institusjonsplasser.
370	Kjøp av tjenester fra andre	-2 295	Merforbruk tilskudd og refusjoner til ikke-kommunale barnehager, driftstilskudd leger/fysio, avlastningstiltak og kjøp av institusjonsplasser.
375	Kjøp fra IKS der kommunen selv er deltager	536	Merforbruk voksenopplæring (ses mot artsgruppe 350). Mindreforbruk kjøp fra MOVAR.

Overføringer (Kostra art 400:490):

Regnskap	27 010
Justert budsjett	23 350
Avvik	-3 661

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
400	Overføringer til staten	-67	Anses å være i balanse.
429	Merverdiavgift som gir rett til momskomp	-3 600	Merforbruk momskompensasjon, har motpost under artsgruppe 729.
430	Overf. til andre kommuner	-49	Tilskudd overført andre kommuner
470	Overf. Til andre private	-2 105	Merforbruk økonomisk sosialhjelp, boligtilskudd og erstatninger (VA) og videreformidlet tippemidler sett mot art 830.
475	Overføring til IKS	-30	Anses å være i balanse.
490	Reserverte bevilgninger/erstatninger	2 190	Ubrukte bevilgninger.

Fordelte utgifter (Kostra art 690):

Regnskap	-239
Justert budsjett	-160
Avvik	79

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
690	Fordelte utgifter	79	Merinntekt skyldes internsalg mellom virksomheter

Renteutgifter og låneomkostninger (Kostra art 500):

Regnskap	12 405
Justert budsjett	12 361
Avvik	-44

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
500	Renteutgifter	-44	Merforbruk renter langsiktig gjeld.

Avdrag på lån (Kostra art 510):

Regnskap	19 262
Justert budsjett	19 289
Avvik	27

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
510	Avdrag Lån	27	Mindreforbruk avdrag langsiktig gjeld.

Utlån (Kostra art 520):

Regnskap	268
Justert budsjett	500
Avvik	232

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
520	Utlån	232	Mindreforbruk sosiale utlån

Investering

Investeringsregnskapet for 2019 anses å være i balanse. Det er ingen store avvik og de fleste prosjektene følger vedtatt plan. Nedenfor er det satt opp en avviksanalyse som beskriver avvikene.

Rådmannen har i tillegg laget en rapport med status og kommentarer til alle vedtatte investeringsprosjekter. Se «Årsrapport 2019 – Råde kommune».

Økonomisk oversikt investering:

ØKONOMISK OVERSIKT - INVESTERING	Kostra-art	Regnskap 2019	Justert budsjett 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Regnskap 2018
Salg av driftsmidler og fast eiendom	660:670	480 000	-	-	-
Andre salgsinntekter	600:650	-	-	-	-
Overføringer med krav til motytelse	700:770 - 729	2 433 398	1 570 000	78 453 000	142 187
Kompensasjon for merverdiavgift	729	1 981 246	5 914 500	22 448 250	5 564 011
Statlige overføringer	800:810	-	-	-	-
Andre overføringer	830:890	5 900 000	5 600 000	-	-
Renteinntekter og utbytte	900:905	13 352	-	-	9 700
SUM INNTEKTER		10 807 996	13 084 500	100 901 250	5 715 898
Lønnsutgifter	010:080; 160:165	-	-	-	790 280
Sosiale utgifter	090:099	-	-	-	278 391
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	100:285 - 160:165	13 160 849	35 223 000	189 894 000	26 404 460
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	300:380	-	-	-	-
Overføringer	400:490	2 197 246	6 130 500	22 448 250	5 564 011
Renteutgifter og omkostninger	500	-	-	-	-
Fordeelte utgifter	Neg (690)	-	-	-	-
SUM UTGIFTER		15 358 095	41 353 500	212 342 250	33 037 143
Finanstransaksjoner					
Avdrag på lån	510	3 772 977	2 561 000	2 561 000	4 718 516
Utlån	520	12 183 051	10 000 000	10 000 000	7 830 437
Kjøp av aksjer og andeler	529	1 277 340	1 510 000	1 510 000	1 374 900
Dekning av tidligere års udekket	530	-	-	-	-
Avsatt til ubundne investeringsfond	548	6 766 344	5 615 000	-	-
Avsatt til bundne investeringsfond	550	6 005 115	-	-	962 064
SUM FINANSTRANSAKSJONER		30 004 827	19 686 000	14 071 000	14 885 917
FINANSIERINGSBEHOV		34 554 926	47 955 000	125 512 000	42 207 162
DEKKET SLIK:					
Bruk av lån	910	22 976 961	43 418 000	111 041 000	33 861 382
Salg av aksjer og andeler	929	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	920	8 527 376	2 576 000	2 561 000	3 241 431
Overført fra driftsregnskapet	970	-	-	-	-
Bruk av tidligere års udisponert	930	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	940	328 846	376 000	-	-
Bruk av bundne driftsfond	950	69 057	-	-	-
Bruk av ubundne investeringsfond	948	1 277 340	1 585 000	11 510 000	2 674 900
Bruk av bundne investeringsfond	958	1 375 346	-	400 000	2 429 449
SUM FINANSIERING		34 554 926	47 955 000	125 512 000	42 207 162
UDEKKET/UDISPONERT		-	-	-	-

Avviksanalyse – investeringsregnskap for 2019:

I det følgende kommenteres vesentlige avvik ihht til "Forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner, sist endret 16.12.2014, §10 Regnskapsfrister og behandling av årsregnskap og årsberetning".

Avviksanalysen tar utgangspunkt i standardrapporten "Økonomisk oversikt – investering", og fokuserer på *vesentlige* avvik mellom utgifter/inntekter i årsregnskapet og bevilgning/fastsettelse til formålet i regulert budsjett.

Inntekter:

(Alle tall i 1000 kr)

Salg av driftsmidler og fast eiendom (Kostra art 660:670):

Regnskap	480
Justert budsjett	
Avvik	480

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
670	Salg av fast eiendom	480	Gjelder salg av tomt.

Overføringer med krav til motytelse (Kostra art 700:780 - 729):

Regnskap	2 433
Justert budsjett	1 570
Avvik	863

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
770	Refusjoner fra andre private	863	Skyldes refusjoner i forbindelse med forsikringsoppgjør, RØRE-midler og utbygging av vei, vann og avløp i Strømmesåsen.

Kompensasjon for merverdiavgift (Kostra art 729):

Regnskap	1 981
Justert budsjett	5 915
Avvik	-3 933

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
729	Kompensasjon moms	-3 933	Ses i sammenheng med art 429

Renteinntekter og utbytte (Kostra art 900:905):

Regnskap	13
Justert budsjett	
Avvik	13

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
900	Renteinntekter	13	Renter på bankinnskudd, tilfluktsrom

Utgifter:

(Alle tall i 1000 kr)

Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon (Kostrart 100:285 – 160:165):

Regnskap	13 161
Justert budsjett	35 223
Avvik	22 062

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
200	Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler	497	Differanse skyldes prosjekter som går over flere år (IKT). Disse blir budsjettjustert på slutten av året og flyttet til nytt budsjettår. Det er vanskelig å treffe helt nøyaktige på hva som vil medgå resten av året. Men totalbudsjett for prosjektet over alle årene er i henhold til prosjektenes totalbudsjett.
230	Vedlikehold, byggetjenester og nybygg	22 879	Alle investeringsprosjekter som går over flere år blir budsjettjustert på slutten av året og flyttet til nytt budsjettår. Det er vanskelig å treffe helt nøyaktige på hva som vil medgå resten av året. Men totalbudsjett for prosjektet over alle årene er i henhold til prosjektenes totalbudsjett. Bygging av 2 skolebygg går mot slutten. Karlshus er avsluttet. For Spetalen er kr 4,55 mill. overført til 2020. De største avvikene på artsgruppen knytter seg til VA-prosjekter som ikke er igangsatt enda.
270	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	-1 358	Differanse skyldes prosjekter som går over flere år
280	Grunnerverv	1 350	280 må ses mot 285.
285	Kjøp av eksisterende bygg/anlegg	-1 300	285 må ses mot 280.

Overføringer (Kostra art 400:490):

Regnskap	2 197
Justert budsjett	6 131
Avvik	3 933

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
429	Merverdiavgift	3 933	Må ses i sammenheng med art 729

Finanstransaksjoner:

(Alle tall i 1000 kr)

Avdrag på lån (Kostra art 510):

Regnskap	3 773
Justert budsjett	2 561
Avvik	-1 212

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
510	Avdrag Lån	-1 212	Ekstraordinært avdrag.

Utlån (Kostra art 520):

Regnskap	12 183
Justert budsjett	10 000
Avvik	-2 183

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
520	Utlån	-2 183	Høyere utlån av formidlingslån

Kjøp av aksjer og andeler (Kostra art 529):

Regnskap	1 277
Justert budsjett	1 510
Avvik	233

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
529	Kjøp av aksjer og andeler	233	Lavere egenkapitaltilskudd i KLP enn budsjettert

Avsatt til bundne investeringsfond (Kostra art 550):

Regnskap	6 005
Justert budsjett	0
Avvik	-6 005

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
550	Avsetning til bundne fond	-6 005	Ekstraordinær innbetaling formidlingslån, mottatt og avsatt i 2020, betales i 2020.

Finansiering:

(Alle tall i 1000 kr)

Avdrag på lån (Kostra art 510):

Regnskap	3 773
Justert budsjett	2 561
Avvik	-1 212

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
510	Avdrag Lån	-1 212	Ekstraordinært avdrag.

Bruk av lån (Kostra art 910):

Regnskap	22 977
Justert budsjett	43 418
Avvik	-20 441

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
910	Bruk av lån	-20 441	Alle investeringsprosjekter som går over flere år blir budsjettjustert på slutten av året og flyttet til nytt budsjettår. Det er vanskelig å treffe helt nøyaktige på hva som vil medgå resten av året. Men totalbudsjett for prosjektet over alle årene er i henhold til prosjektenes totalbudsjett. Bygging av 2 skolebygg går mot slutten. Karlshus er avsluttet. For Spetalen er kr 4,55 mill. overført til 2020. De største avvikene på artsgruppen knytter seg til VA-prosjekter som ikke er igangsatt enda.

Mottatte avdrag på utlån (Kostra art 920):

Regnskap	8 527
Justert budsjett	2 576
Avvik	5 951

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
920	Mottatte avdrag på utlån	5 951	Merinntekt på mottatte avdrag, samt ekstraordinære avdrag på formidlingslån

Bruk av ubundne investeringsfond (Kostra art 948):

Regnskap	1 277
Justert budsjett	1 585
Avvik	-308

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
948	Bruk av ubundne investeringsfond	-308	Mindre bruk av fond til dekning av egenkapitaltilskudd.

Bruk av bundne investeringsfond (Kostra art 958):

Regnskap	1 375
Justert budsjett	
Avvik	1 375

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
958	Bruk av bundne investeringsfond	1 375	Merforbruk skyldes ekstraordinært avdrag formidlingslån som ble innbetalt og avsatt i 2018 og betalt i 2020 og fond til tilfluktsrom.

Balanse pr 31.12 2019:

(1000 kr)			
Eiendeler	2017	2018	2019
Faste eiendommer og anlegg	641 940	634 211	622 573
Utstyr, maskiner og transportmidler	19 915	24 275	24 681
Utlån	60 717	65 163	69 007
Konserninterne langsiktige fordringer	-	-	-
Aksjer og andeler	12 439	13 813	15 091
Pensjonsmidler	481 776	533 212	560 333
Sum anleggsmidler	1 216 787	1 270 674	1 291 685
Kortsiktige fordringer	41 321	29 041	36 049
Konserninterne kortsiktige fordringer	-	-	-
Premieawik	27 708	29 884	34 233
Aksjer og andeler	-	-	-
Sertifikater	-	-	-
Obligasjoner	-	-	-
Kasse, bank, postgiro	185 719	166 278	161 484
Sum omløpsmidler	254 748	225 203	231 766
Sum eiendeler	1 471 535	1 495 877	1 523 451
Disposisjonsfond	-35 305	-29 793	-46 848
Bundne driftsfond	-18 107	-14 340	-14 539
Ubundne investeringsfond	-18 926	-16 251	-21 740
Bundne investeringsfond	-3 822	-2 354	-6 984
Regnskapsmessig mindreforbruk	-4 734	-22 338	-8 509
Regnskapsmessig merforbruk	-	-	-
Udisponert i investeringsregnskap	-	-	-
Udekket i investeringsregnskap	-	-	-
Likviditetsreserve	-	-	-
Kapitalkonto	-124 416	-140 725	-134 452
Endring regnsk.prinsipp - AK	-544	-544	-544
Egenkapital	-205 854	-226 345	-233 616
Pensjonsforpliktelse	-590 269	-617 649	-644 991
Ihendehaverobligasjonslån	-	-	-
Sertifikatlån	-	-	-
Andre lån	-581 918	-581 106	-568 070
Konsernintern langsiktig gjeld	-	-	-
Langsiktig gjeld	-1 172 187	-1 198 755	-1 213 061
Kassakredittlån	-	-	-
Annen kortsiktig gjeld	-88 162	-65 947	-72 941
Premieawik	-5 332	-4 830	-3 833
Kortsiktig gjeld	-93 494	-70 777	-76 774
Sum egenkapital og gjeld	-1 471 535	-1 495 877	-1 523 451

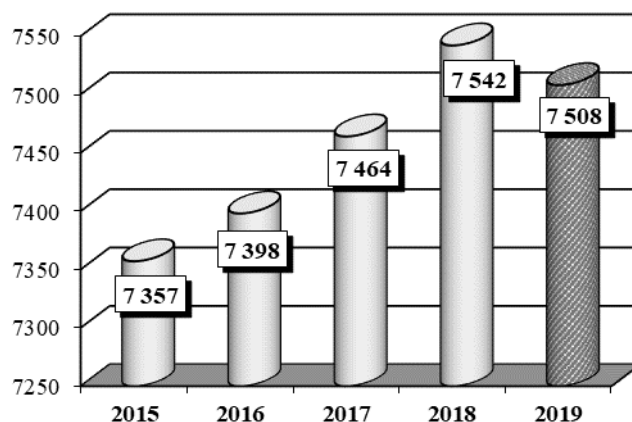
Hovedposter i balanseregnskapet: (endring fra 2018-19)

- Disposisjonsfond har økt med kr 17 mill.
- Langsiktig gjeld (fratrullet pensjonsforpliktelser): Har gått ned med kr 13 mill.

Nøkkeltallspresentasjon:

Folketallet i Råde pr 31/12

Kommunen har hatt en jevn økning fra 2014-2018, med en snittvekst på 84 personer pr år. I 2019 hadde kommunen en nedgang på 34 personer.

Utviklingen av inntekter og utgifter

Tallene i tabellen er kommunens totale drifts- og kapitalinntekter/utgifter

(Beløp i 1000-kr.)

	2015	2016	2017	2018	2019	Endr 18-19
Løpende inntekter*	488 953	535 802	558 191	592 578	608 316	15 738
A. Nominell vekst	7,3%	9,6%	4,2%	6,2%	2,7%	-3,5%
Løpende utgifter *	483 871	523 195	563 385	589 049	609 938	20 888
A. Nominell vekst	6,1%	8,1%	7,7%	4,6%	3,5%	-0,5%

		Korr 2018	Korr 2019
Løpende inntekter*		605 942	613 003
A. Nominell vekst			1,2%
Løpende utgifter *		584 396	604 305
A. Nominell vekst			3,4%

* Løpende utgifter/inntekter inkluderer kapitalutgifter/inntekter.

Tabellen over og grafen nedenfor viser løpende inntekter og utgifter.

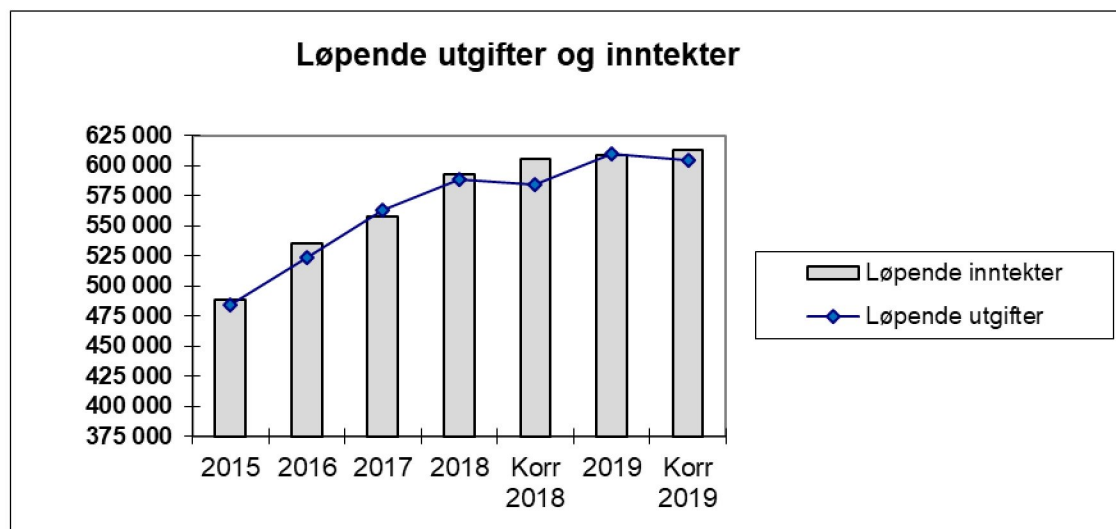
I 15 er det tilnærmet balanse mellom inntekter og utgifter. I 2016 er det et positivt avvik, men i 2017 er utgiftene høyere enn inntektene. I 2018 og 2019 er det igjen tilnærmet balanse.

Bortsett fra i 2016, er avviket mellom inntekter og utgifter marginale og det viser at inntekter og utgifter øker proporsjonalt. Økonomien er utsatt for svingninger og det er fortsatt behov for å ha stort fokus på økonomien i de kommende årene.

I tabellen over har inntektene og utgiftene for 2018 og 2019 blitt korrigert for bruk og avsetning til fond. Dette for å gi et mer korrekt bilde. Etter korrigeringene øker det

positive avviket med kr 18,0 mill. i 2018, og i 2019 øker avviket fra -1,6 mill. til kr +8,7 mill.

Finansielle resultatmål: Hvordan er kommunens økonomiske helsetilstand?

Det er viktig å fokusere på en del finansielle resultatbegreper da disse gir en indikasjon på kommunens økonomiske helsetilstand:

Utviklingen i brutto driftsinntekter og -utgifter viser hvordan driftsinntekter og driftsutgifter har utviklet seg over tid. Det er viktig at forholdet mellom driftsutgifter og driftsinntekter utvikler seg balansert. En balansert utvikling indikerer at kommunen har god kontroll med inntekter og utgifter.

	Regnskap (1000 kr)					
	2016	2017	2018	Korr 2018	2019	Korr 2019
Brutto driftsresultat	17 235	1 215	11 515	24 879	6 073	10 760
Bruttoresultatgrad	3,2%	0,2%	2,0%	4,1%	1,0%	1,8%
Netto driftsresultat	18 174	-2 564	8 326	21 690	3 822	8 509
Nettoresultatgrad	3,4%	-0,5%	1,4%	3,6%	0,6%	1,4%

Brutto resultatgrad viser hvor stor andel av driftsinntektene som er disponibel til å dekke andre utgifter enn kommunens driftsutgifter. Nøkkeltallet viser hvor stor andel av driftsinntektene som kan benyttes til renter og avdrag, investeringer, avsetning til fonds eller styrking av likviditeten. Brutto resultatgrad må være positiv, hvis ikke er kommunens økonomi i alvorlig ubalanse. Brutto resultatgrad er en viktig indikator på kommunens økonomiske handlefrihet.

Bruttoresultatgraden reduseres fra +3,2% i 2016 til +0,2% i 2017. I 2018 økte resultatgraden igjen med 1,8% til 2,0%, men gikk ned igjen i 2019 til 1,0%.

Netto resultatgrad viser hvor stor del av driftsinntektene som kan benyttes til investeringer og avsetninger. Dersom netto resultatgrad er negativ, har ikke kommunen økonomisk bæreevne til å fremskaffe driftsmidler til investeringer. Det betyr at

kommunen blir helt avhengig av fondsmidler for å skaffe fram egenkapital til investeringene.

Nettoresultatgraden bør utgjøre minst 1,75% av årets driftsinntekter, for 2016-18 var den på +3,4%, 0,5% og 1,4%. for 2019 har den sunket til 0,6% som utgjør en nedgang på 0,8% fra 2018. Den ligger nå 1,15% lavere enn minstekravet.

For å kunne bedømme brutto- og nettoresultatgrad helt korrekt, er det viktig å korrigere for ekstraordinære poster for å få et så riktig grunnlag som mulig. I tabellen over er det en korrigert kolonne for 2018 og 2019, som viser utslaget denne gir. Tabellen under viser hvordan brutto- og netto driftsresultat har blitt korrigert.

Korrigert brutto driftsresultat	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Regnskap 2018
Driftsinntekter	603 606	563 166	589 251
Driftsutgifter	-572 638	-543 558	-554 137
Avskrivninger	-24 894	-24 000	-23 599
Brutto driftsresultat	6 073	-4 392	11 515
Bruk av bundne fond	3 963	4 532	7 081
Bruk av disposisjonsfond	5 668	5 668	10 246
Bruk av tidligere års overskudd	-714	-714	0
Avsetning til bundet fond	-4 231	0	-3 962
Korrigert brutto driftsresultat	10 760	5 094	24 879

Korrigert netto driftsresultat	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Regnskap 2018
Brutto driftsresultat	6 073	-4 392	11 515
korrigering avskrivninger	24 894	24 000	23 599
Netto renteutgift	-7 695	-9 805	-7 986
Netto avdrag på lån	-19 451	-19 289	-18 802
Netto driftsresultat	3 822	-9 486	8 326
Bruk av bundne fond	3 963	4 532	7 081
Bruk av disposisjonsfond	5 668	5 668	10 246
Bruk av tidligere års overskudd	-714	-714	0
Avsetning til bundet fond	-4 231	0	-3 962
Korrigert netto driftsresultat	8 509	0	21 690

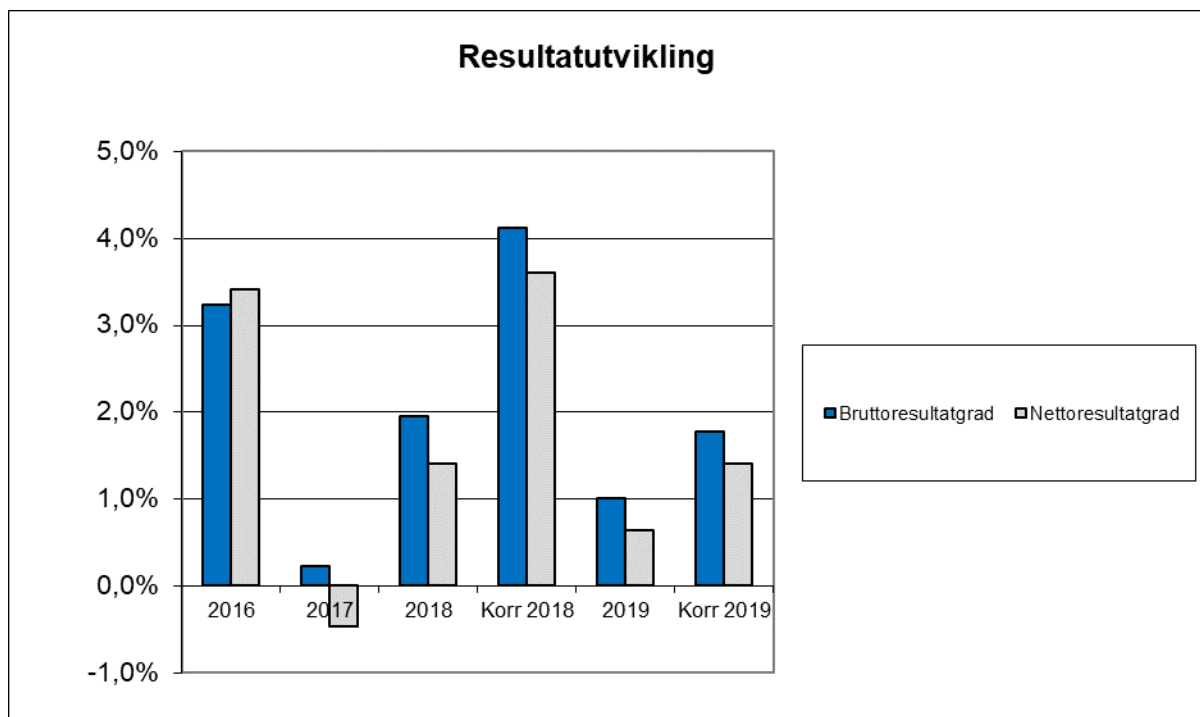
Forklaring til korrigeringene:

Bruk av bundne fond: Dette er midler mottatt tidligere år, for eksempel skjønnsmidler, ubrukte midler avsatt tidligere år og brukt i år og bruk av selvkost fond.

Bruk av disposisjonsfond: Dette er midler som er avsatt tidligere år til disposisjon/bruk senere år.

Avsetning til bundet fond: Dette er i hovedsak avsetning til selvkost fond og øremerkede midler og skjønnsmidler som overføres til neste år, da utgiftene kommer i 2020.

Diagrammet over viser utviklingen av brutto og netto resultatgrad 2016-2019. Når man legger det korrigerte resultatet til grunn, ser man at korrigert brutto og netto resultatgrad er høyere enn det ordinære resultatet både i 2018 og 2019.

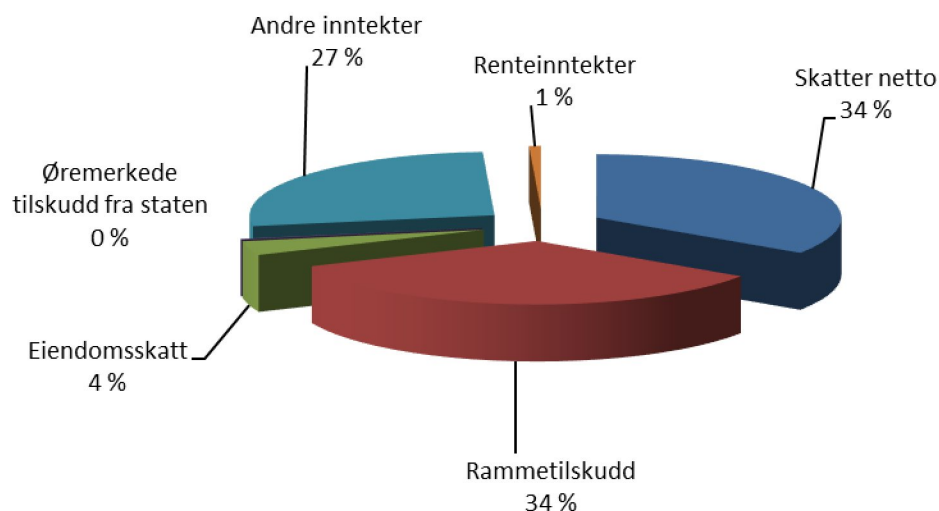
Hvordan fordeler de løpende inntektene seg?

Vi kan dele kommunens løpende inntekter i skatter, rammetilskudd, eiendomsskatt, øremerkede tilskudd, renteinntekter og andre inntekter/gebyrer:

(1000 kr)	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Endr. 18-19 %
Skatter netto	189 397	193 812	198 783	209 112	5,2%
Rammetilskudd	180 667	185 260	196 797	207 584	5,5%
Eiendomsskatt	10 565	15 164	21 418	21 848	2,0%
Øremerkede tilskudd fra staten	2 863	2 500	6 012	865	-85,6%
Andre inntekter	149 156	158 093	166 241	164 198	-1,2%
Renteinntekter	3 155	3 362	3 327	4 710	41,6%
Sum inntekter	535 802	558 191	592 578	608 316	2,7%

Prosentvis fordeling av løpende inntekter i 2019:

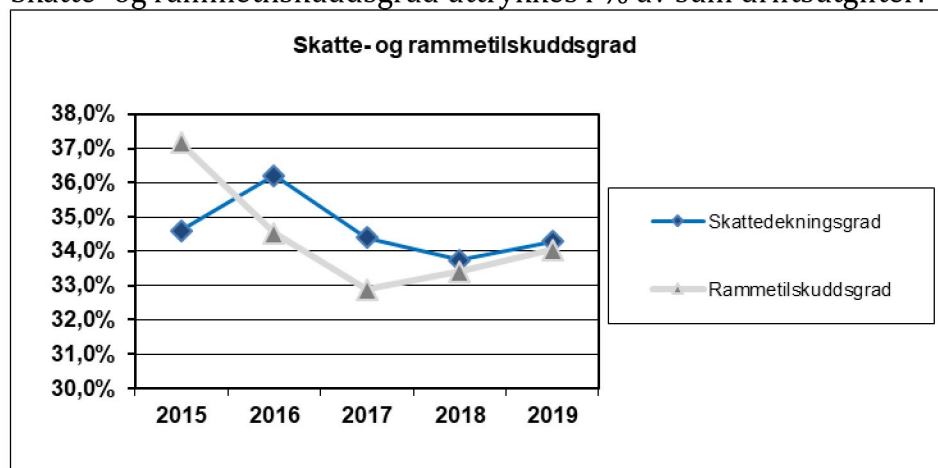

Skatteinntekter utgjør i 2019 34% av inntektene, mot 33% i 2018.

Rammetilskudd utgjør i 2019 34% av inntektene (33% i 2018), øremerkede midler utgjør i 2019 under 1% (1% i 2018), eiendomsskatt utgjør 4% av inntektene (4% i 2018) og renteinntekter utgjør under 1% i 2019 (1% i 2018). Andre inntekter utgjør 27% (28% i 2018). Andre inntekter består av overføringer fra trygdeforvaltningen, refusjon i forbindelse med interkommunale ordninger, fylkesoverføringer, statsoverføringer og egne salgs- og leieinntekter. Sist nevnte utgjør hovedsakelig kommunale avgifter, egenbetaling for barnehageplass, skolefritidsordning og institusjons- og hjemmetjenester.

Hvor mye av driftsutgiftene dekkes av skatte- og rammetilskuddet?

Skatte- og rammetilskuddsgrad uttrykkes i % av sum driftsutgifter:

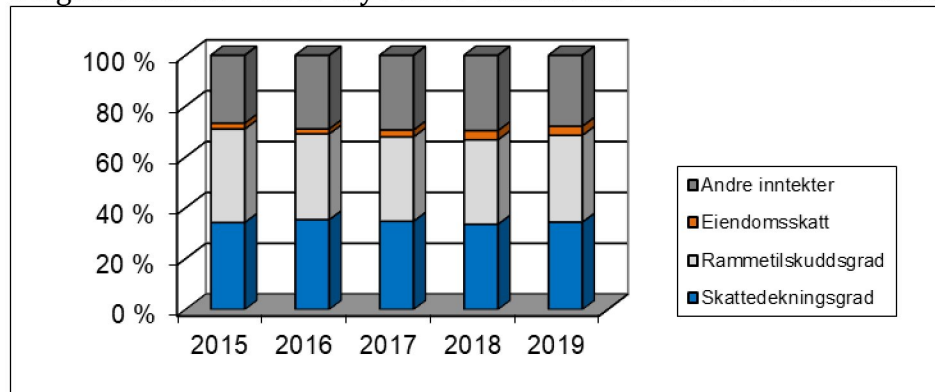
Figuren viser utviklingen i dekningsgraden mellom skatteinntekter og rammetilskudd. Den viser at i 2015 finansierer rammetilskuddet 37,2% og skatteinntekter 34,6% av kommunens driftsutgifter. 2016 og 17 var et ekstraordinært år i forhold til

skatteinngang, i 2018 og 19 er skattedekningsgraden på 33,7 og 34,3%.
Rammetilskuddsgraden var 33,4 og 34,0%.

I figuren under vises utviklingen til skatte- og rammetilskuddsgraden i et stolpediagram. I tillegg er det tatt med eiendomsskatt og annen inntekt.

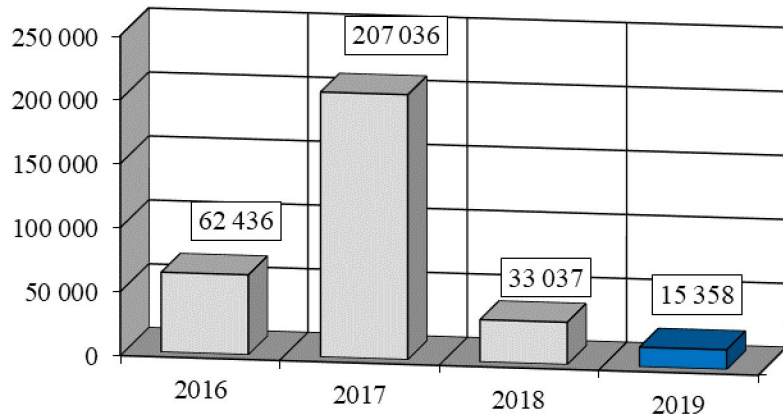
Diagrammet viser hvor mye disse inntektene dekker av sum driftsutgifter.

Utviklingen i investeringsnivå

Den grafiske fremstillingen viser utviklingen i kommunens investeringsnivå.

Investeringsutgifter (1000 kr)

I 2016 var investeringene på 62 mill. De største investeringene er vann og avløp, Spetalen skole, Karlshus skole, rehabilitering av Skråtorpveien 2B, IKT og ny brønnpark ungdomsskolen. Investeringene øker igjen i 2017 til 207 mill. De største investeringene er Spetalen skole og Karlshus skole, VA, ny gravemaskin, ny avdelingen på Klokkergården barnehage og IKT. I 2018 er det investert for 33 millioner kroner. De største investeringene er investeringene ned til 33 millioner kroner. De største investeringene er Spetalen og Karlshus skole, VA og IKT. I 2019 går investeringene ned til 15 millioner kroner. De største investeringene er nye målere til gatebelysning, fyringsanlegg, ny lastebil, kjøp av tannlegebygget, VA og IKT.

Hvordan er kommunens gjeldsforpliktelser?

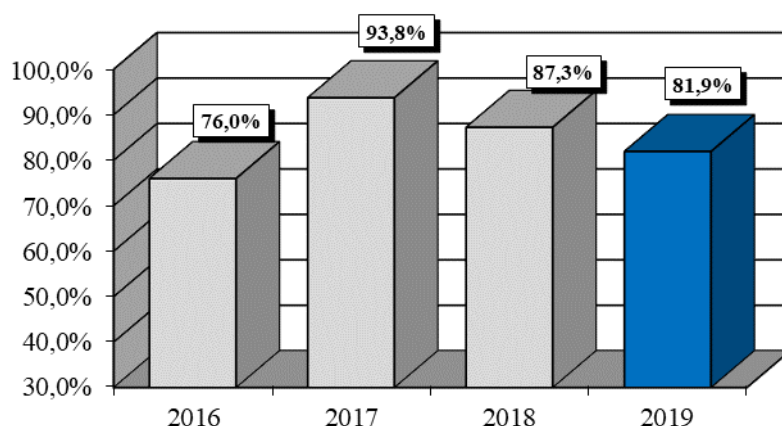
Kommunens gjeld består av kortsiktig og langsiktig gjeld.

Investeringsgjeld defineres som langsiktig gjeld fratrasket formidlingslån (startlån i Husbanken) og pensjonsforpliktelser.

	(mill. kr.)			
	2016	2017	2018	2019
Kortsiktig gjeld	75,9	88,2	65,9	72,9
Langsiktig gjeld	460,6	581,9	581,1	568,1
Sum gjeld	536,5	670,1	647,1	641,0
Herav Husbanken - lån til videre utlå	55,8	61,7	67,0	73,5
Investeringsgjeld	404,8	520,2	514,2	494,6
Antall innbyggere	7398	7464	7542	7508
Investeringsgjeld i % av driftsinntek	76,0%	93,8%	87,3%	81,9%
Investeringsgjeld pr. innbygger i kr.	54 716	69 697	68 172	65 872
Kommunens garantiansvar (mill. kr.)	34,6	34,2	32,8	32,7

Som det fremgår av tabellen har kortsiktig gjeld økt med kr 7,0 mill. og langsiktig gjeld har gått ned med kr 13,0 mill. fra 2018 til 2019.

Hvilken betydning har investeringsgjelden på kommunens økonomiske bæreevne?

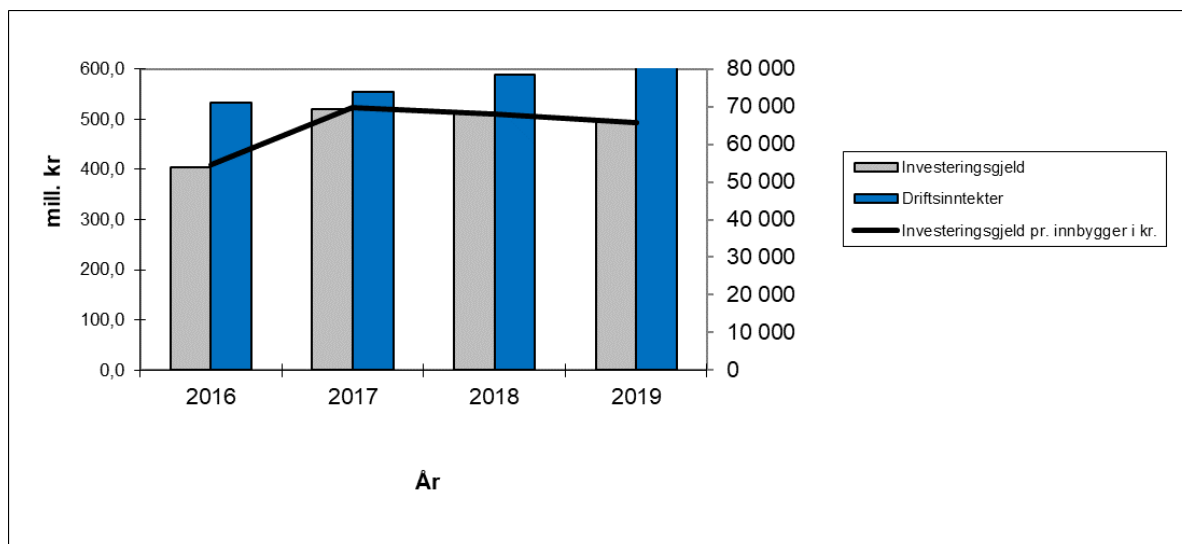
Investeringsgjeld i % av driftsinntekter

Investeringsgjelden er her angitt i prosent av driftsinntektene og angir hvor stor den økonomiske bæreevnen er og hvor byrdefull gjelden er for kommunen.

Investeringsgjelden bør ikke overstige 50% av driftsinntekten. En økende gjeldsgrad svekker kommunens soliditet, som igjen forteller om en bedrifts evne til å overleve.

For 2019 utgjør investeringsgjelden 81,3% av driftsinntektene (gjeldsgrad).

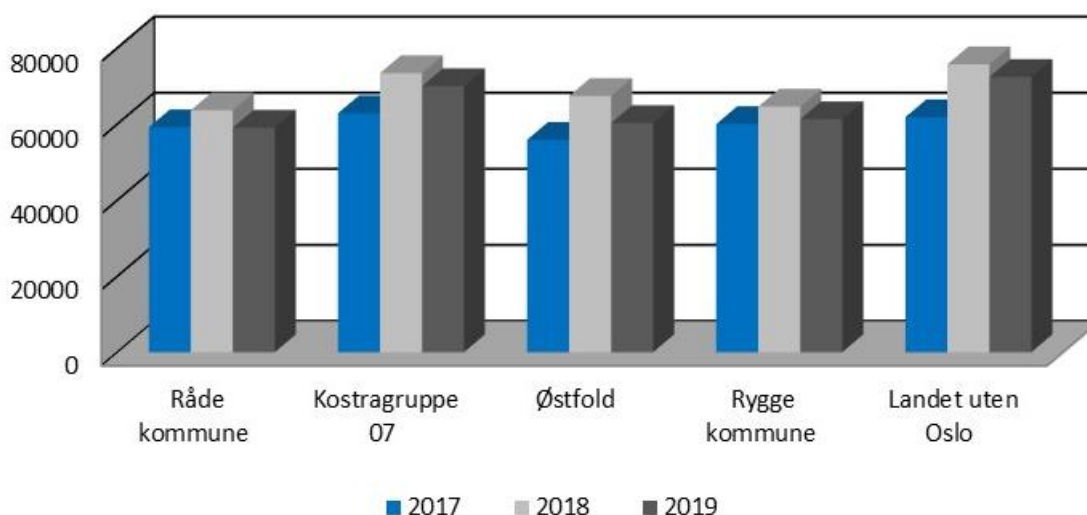

Investeringsgjeld, driftsinntekter og investeringsgjeld pr innbygger i kroner.

Figuren over viser sammenhengen mellom driftsinntekter og investeringsgjeld. Samtidig viser den endringen i investeringsgjeld pr innbygger. Figuren nedenfor illustrert også gjeld pr innbygger og er hentet fra foreløpige KOSTRA tall pr 15. mars. Denne figuren bygger på netto lånegjeld som er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrasket totale utlån (formidlingslån) og ubrukte lånemidler. Dette er grunnen for at lånegjeld pr innbygger er lavere enn i figuren over, som er investeringsgjeld inklusiv ubrukte lånemidler.

Netto lånegjeld i kroner per innbygger

Diagrammet over viser at Råde kommune ligger nest lavest på netto lånegjeld pr innbygger i 2017 sammenlignet med Østfold, KOSTRA-gruppe 07, Rygge kommune og Landet uten Oslo. I 2018 og 2019 er vi lavest. I 2019 ble det ikke tatt opp noe investeringslån.

Hvordan er kommunens betalingsevne (likviditet)?

Likviditetsgraden gir et bilde av kommunens evne til å betale sine løpende betalingsforpliktelser ved forfall.

Likviditetsgraden bør være minimum 2 og beregnes som følger:

$$\begin{aligned}\text{Likviditetsgrad 1} &= \frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}} \\ \text{Likviditetsgrad 1} &= \frac{161\,484}{76\,774} = 2,11\end{aligned}$$

I denne beregningen er likviditetsgraden større enn minimumskravet og er tilfredsstillende. Men for å gi et enda bedre bilde av likviditeten bør det korrigeres for premieavvik og ubrukte lånemidler.

$$\text{Likviditetsgrad 1 Korrigert} = \frac{161\,484 - 34\,234 - 53\,766}{76\,774 - 3\,833} = 1,01$$

Korrigert likviditetsgraden blir nå 1,01 og er under den anbefalte verdi. Dette gir et annet bilde av likviditeten og viser at en av grunnene til den gode likviditet i 2019 skyldes ubrukte lånemidler.

Arbeidskapital

Arbeidskapital er den kapitalen som kommunen behøver for å betale for sine varer og tjenester.

Arbeidskapitalen bør ikke være under 10-15% og beregnes som følger:

$$\begin{aligned}\text{Arbeidskapital} &= \frac{\text{Omløpsmidler - kortsiktig gjeld}}{\text{Driftsinntekter}} \\ \text{Arbeidskapital} &= \frac{(161\,484 - 76\,774)}{603\,606} = 14,04\%\end{aligned}$$

I beregningen over er arbeidskapitalen over minimumsnivået og anses som tilfredsstillende. Som med likviditetsgraden bør også arbeidskapitalen korrigeres for å gi et riktigere bilde, og skal da korrigeres for ubrukte lånemidler.

$$\text{Arbeidskapital korrigert} = \frac{(161\,484 - 53\,766) - 76\,774}{603\,606} = 5,13\%$$

Den korrigerte arbeidskapitalen er også lavere enn anbefalt verdi og anses ikke å være tilfredsstillende. Dette skyldes at en stor del av pengene i banken er ubrukte lånemidler og kan ikke brukes i driften.

Finansrapportering

Finansrapporten viser låneporteføljens sammensetninger, rentebetingelser og fordeling mellom fast og flytende rente. Råde kommune har ingen plasserte midler utover bankinnskudd. Denne rapporten skjer på grunnlag av vedtatt finansreglement i sak 045/17.

Vurdering:

Plasserte midler og bankinnskudd:

Råde kommune har pr 31.12.19 ingen plasserte midler.

Pr. 31.12.19 har Råde kommune kr 149 247 758,- i bankinnskudd (konto for forskuddstrekk, depositum og tilfluktsrom ikke tatt med)

1% renteøkning på bankinnskudd vil utgjøre ca kr 1 mill. Mye av innskudd på bank er ubrukte lånemidler og forventes brukt 1. halvår 2020.

Lån:

Flytende rente var fra 1,89 (Husbanken) til 2,40% (KLP/Kommunekreditt). Kommunen har 68% av låneporteføljen på flytende rente (investeringslån og startlån).

Lån med 3 måneders nibor rente i Kommunalbanken var 2,24%.

Det er i 3. tertial tatt opp kr 0,- i startlån og kr 0,- i investeringslån.

Råde kommune har pr. 31.12.19 en fordeling mellom fast og flytende rente på investeringslån på henholdsvis 63% og 37%. Dette ligger innenfor vedtatt finansreglement.

Det er ved utgangen av 3. tertial et merforbruk på renter på kr 42' og et mindreforbruk på avdrag på kr 26'.

Norges bank har ikke endret styringsrenten i 3. tertial. Styringsrenten er pr 31.12 1,5%. 1% renteøkning utgjør kr 4 mill. pr år i økte renteutgifter for Råde kommune.

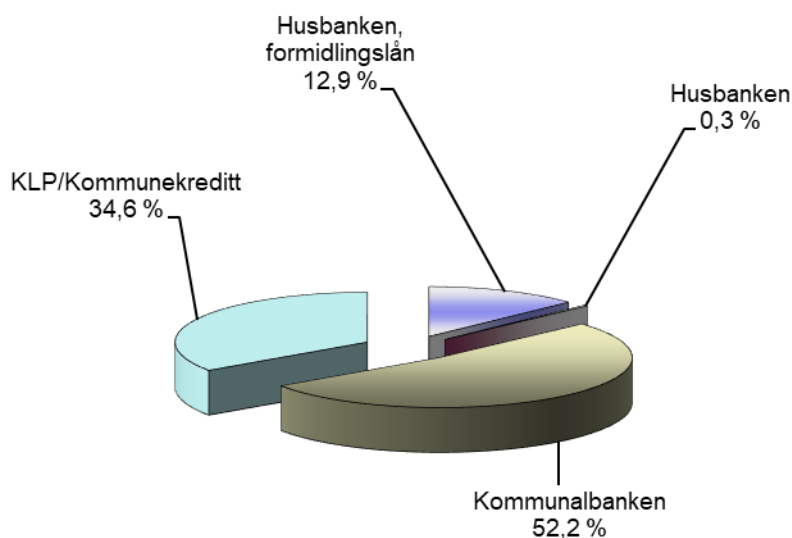
Det er ingen lån som forfaller og må refinansieres, bortsett fra budsjetterte avdrag som forfaller, kommende 12 måneder.

Det er ikke avdekket noen avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen siden fremleggelse av forrige finansrapport.

Durasjon er ikke omtalt i rapporten. Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til forfall på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer.

Låneportefølje fordelt på långivere

Långiver:	Investeringslån og formidlingslån				
	Lånesaldo 01.01.2019	Lånesaldo 31.12.2019		Rentetilknynning	
		Samlet portefølje	Andel av total:	Fast	Flyt
Husbanken, formidlingslån	66 951 372	73 479 395	12,9 %	-	73 479 395
Husbanken	2 781 175	1 629 854	0,3 %	-	1 629 854
Kommunalbanken	307 945 060	296 404 790	52,2 %	154 382 160	142 022 630
KLP/Kommunekreditt	203 428 162	196 557 530	34,6 %	26 459 798	170 097 732
				-	-
				-	-
	581 105 769	568 071 569	100,0 %	180 841 958	387 229 611

Långiver:	Lånebetingelser		
	Lånesaldo 31.12.2019		Rentesatser
	Samlet portefølje	Fast	Flyt (gj.sn.)
Husbanken	75 109 249		1,89 %
Kommunalbanken	296 404 790	1,88/2,31/2,57%	2,40 %
KLP/Kommunekreditt	196 557 530	2,63%/4,35%	2,40 %
	568 071 569		

Balansekonto	Långiver	Rentetype	Innfrielses- dato	Utløpsdato fastrente	Lånesaldo 31.12.2019
245 355 093	Kommunalbanken - 20150736	Fastrente	21.12.2031	21.12.2020	-9 113 040
245 355 100	Kommunalbanken - 20160570	Fastrente	21.11.2053	21.11.2023	-133 030 080
245 355 110	Kommunalbanken - 20180620	Fastrente	17.12.2039	17.12.2025	-12 239 040
245 355 304	KLP/Kommunekreditt - 83175041098	Fastrente	15.06.2038	15.12.2020	-6 653 398
245 355 306	KLP/Kommunekreditt - 8317 52 44789	Fastrente	23.06.2052	23.12.2025	-19 806 400
					-180 841 958

Tabellen over viser lån med fastrentetilknynning pr 31.12.19 og utløpsdato for fastrenteavtalen.

Stresstest:

Det skal også ved hvert tertial gjøres en stresstest (test av risiko for et avvikende regnskapsmessig resultat). Stresstesten angir et potensielt tap i løpet av en 12 måneders periode.

Stresstest - Råde kommune					
Aktiva	Balanse %	Balanse MNOK	Endrings parameter	Durasjon	Beregnet tap
Gjeld med p.t./flytende rente	68 %	387	2 %		-7,7
Gjeld med fast rente	32 %	181			
Finanspassiva (gjeld)	100 %	568			-7,7
Kortsiktig likviditet		149	2 %		3,0
Innskudd i bank og korte pengem.	0 %	0	2 %	3,0	0,0
Anleggsobligasjoner	0 %	0	2 %		
N. omløpsobligasjoner	0 %	0	2 %		0,0
U. omløpsobligasjoner	0 %	0	2 %		
Fast eiendom	0 %	0	-10 %		
Norske aksjer	0 %	0	-30 %		0,0
Utenl. aksjer	0 %	0	-20 %		0,0
Netto valutaposisjon	0 %	0	-10 %		0,0
Langsiktig aktiva	0 %	0			0,0
Samlet finansaktiva		149			
Mulig tap/gevinst vil utgjøre :		-4,8			

Stresstesten viser et potensielt tap på kr 4,8 mill. på kommunens samlede finansforvaltning ved nåværende fordeling av plasserte midler og gjeld ved en renteøkning på 2%

Personalmessige forhold

Bemanningsrapport

Bemanningsoversikt Råde kommune 2019

Bemanningsrapport	Budsjetterte årsverk			
	Budsjetterte årsverk pr 31.12.16	Budsjetterte årsverk pr 31.12.17	Budsjetterte årsverk pr 31.12.18	Budsjetterte årsverk pr 31.12.19
Rådmann og kommunalsjefer			9,7	9,7
Stab økonomi			7,9	7,9
Stab kompetanse og utvikling			15,3	17,3
Råde ungdomsskole og kulturskole	38,9	38,9	38,7	37,2
Oppvekstområde Karlshus	60,0	64,4	65,9	69,0
Oppvekstområde Saltnes	43,9	43,8	43,5	41,8
Familie	33,1	33,6	44,1	45,0
NAV Råde	7,6	6,8	6,8	5,8
Helsehuset Råde			115,3	124,6
Tjenester for funksjonshemmede	32,5	32,3	35,5	37,6
Miljø, plan og teknikk	42,0	44,6	46,5	46,5
Ankomstsenter Østfold	21,4	21,2	20,4	19,9
Rådmannskontoret - avviklet 31.03.18	37,6	37,1		
Hjemmebaserte tjenester - avviklet 31.03.18	53,9	50,8		
Sykehjem - avviklet 31.03.18	72,3	81,2		
Totalt	443,2	454,7	449,6	462,3

Tabellen over viser ordinær bemanning i virksomhetene for gjeldende periode, knyttet opp mot art 010/070/075 – fastlønn i regnskapet. Dette betyr at tjenester som omfatter besøkshjem, støttekontakter, fosterhjem, omsorgslønn og avlastning ikke er medregnet. Lærlinger er heller ikke omfattet i bemanningsoversikten.

Kommentarer:

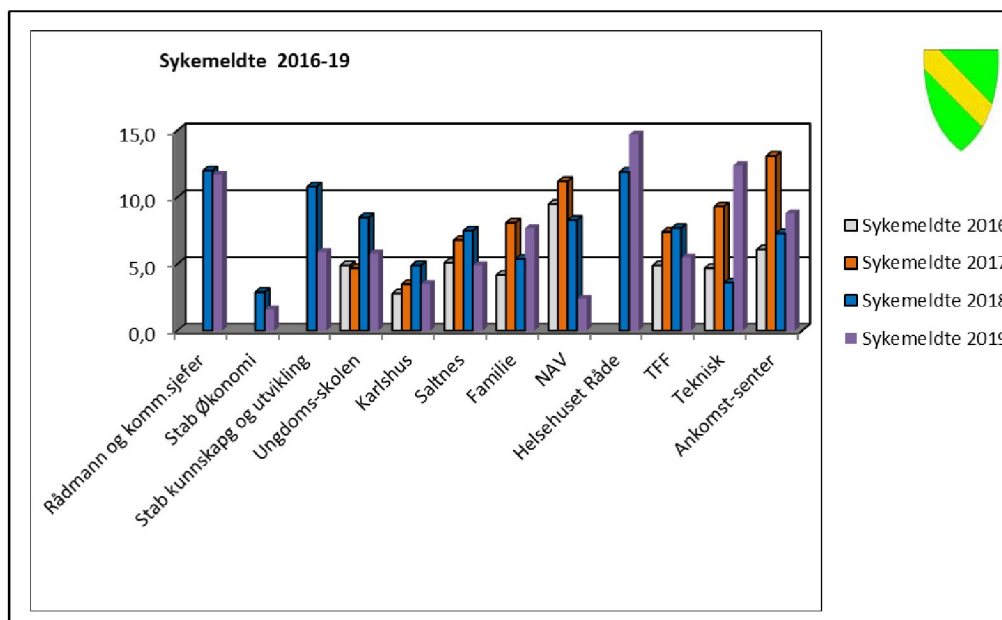
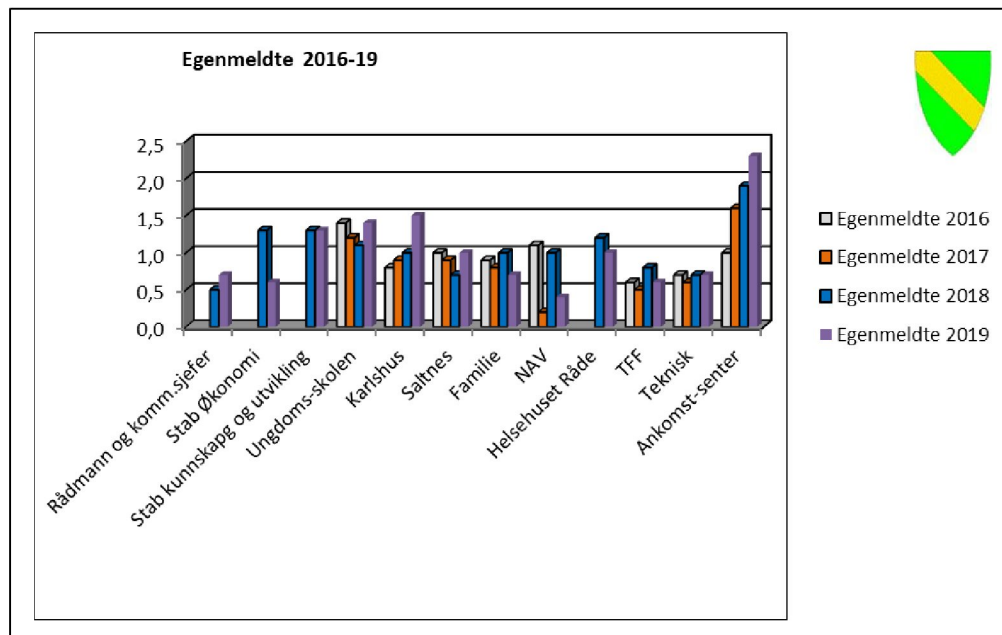
Råde kommune har gjennom 2019 hatt en økning i bemanningen med om lag 12 årsverk. Den største endringen er ved Helsehuset og skyldes i hovedsak ansatte som har opparbeidet seg krav om økt stilling gjennom merarbeidsreglen i Arbeidsmiljøloven. For de øvrige virksomhetene skyldes små årsverksjusteringer og bemanningstilpasninger i henhold til drift.

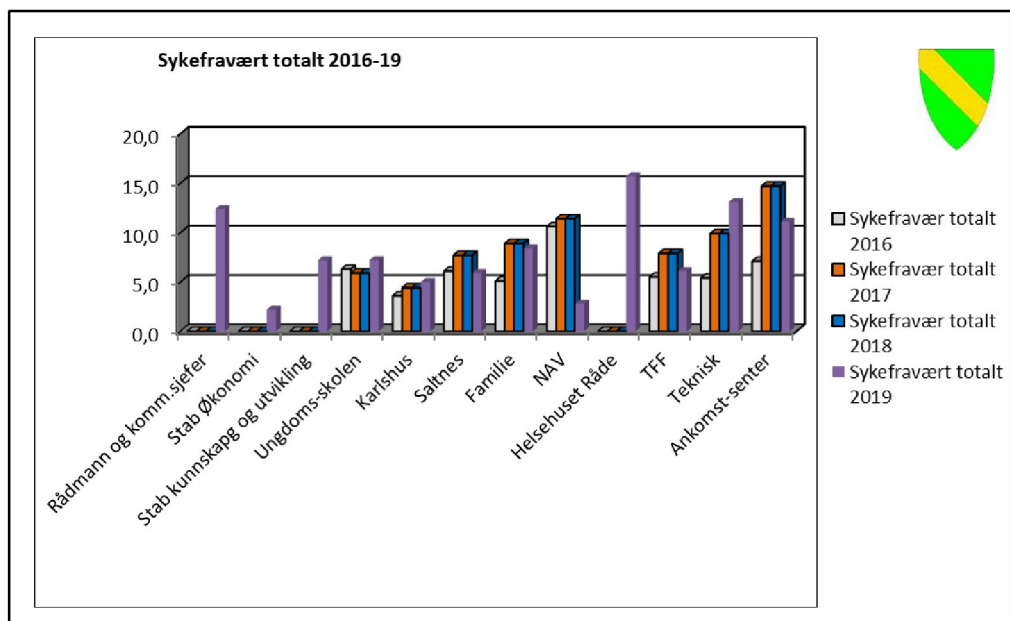

Nærvær og sykefravær 2019

Sykefraværet i Råde kommune har hatt en negativ utvikling, fra 8,7 % i 2018 til 9,5 % for 2019. Dette tilsvarer en økning på 0,8 %. Det legemeldte sykefraværet er høyere enn det egenmeldte, og trekker den totale sykefraværsprosenten opp.

Virksomhet oppvekstområde Karlshus, virksomhet NAV Råde og stab økonomi er de tre virksomhetene med lavest sykefravær i 2019, mens virksomhet Helsehuset Råde, virksomhet miljø, plan og teknikk og virksomhet Ankomstsenter er de tre virksomhetene med høyest sykefravær i 2019.

Sykefravær Råde kommune fordelt på tertial og totalt

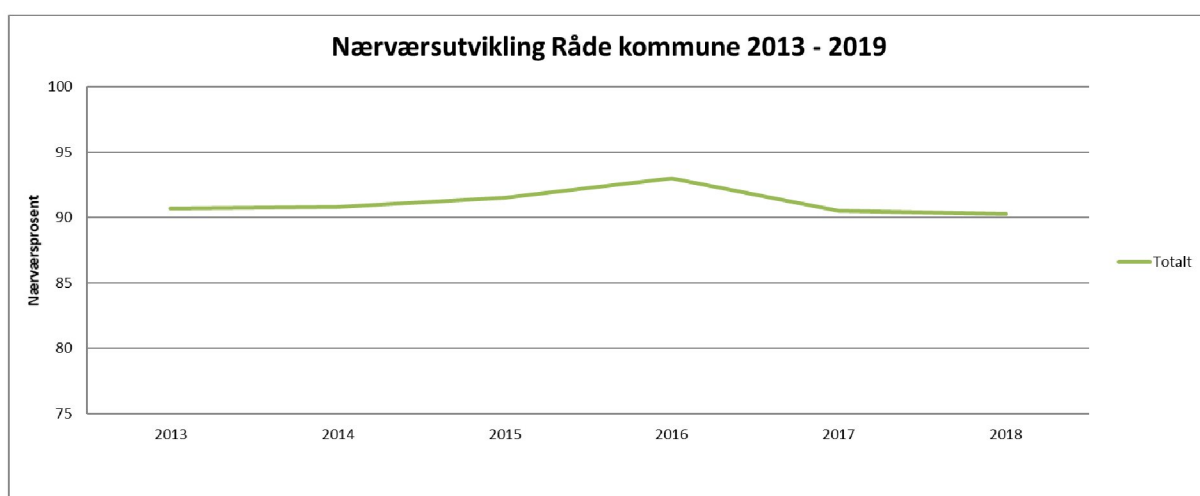
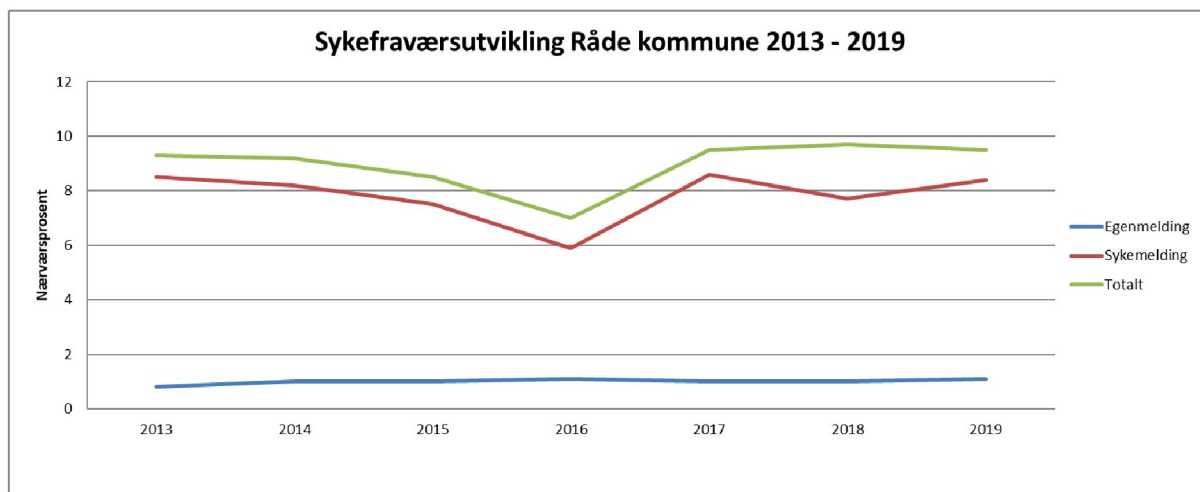
	1. tertial 2019		
	Egenmelding	Sykemelding	Totalt
Rådmann og kommunalsjefer	0,7	14,6	15,3
Stab Økonomi	0,7	0,0	0,7
Stab Kompetanse og utvikling	0,8	7,1	7,9
Råde ungdomsskole	2,1	7,7	9,8
Oppvekstområde Karlshus	2,3	2,8	5,1
Oppvekstområde Saltnes	1,4	5,8	7,2
Familie	1,0	8,8	9,8
NAV Råde	0,4	1,3	1,7
Helsehuset Råde	1,3	16,3	17,6
Tjenester for funksjonshemmede	0,7	7,7	8,4
Miljø, Plan og Teknisk	0,7	10,6	11,3
Ankomstsenter Østfold	3,6	11,4	15,0
Totalt	1,4	9,4	10,8

	2. tertial 2019		
	Egenmelding	Sykemelding	Totalt
	0,6	10,6	11,2
	0,6	0,2	0,8
	1,4	6,7	8,1
	0,4	3,0	3,4
	0,4	3,4	3,8
	0,2	3,7	3,9
	0,4	7,7	8,1
	0,2	5,4	5,6
	0,8	16,7	17,5
	0,4	4,3	4,7
	0,2	13,2	13,4
	1,5	7,0	8,5
Totalt	0,5	8,4	8,9

	3. tertial 2019		
	Egenmelding	Sykemelding	Totalt
Rådmann og kommunalsjefer	0,6	7,5	8,1
Stab Økonomi	1,3	0,4	1,7
Stab Kompetanse og utvikling	1,9	3,7	5,6
Råde ungdomsskole	2,0	6,6	8,6
Oppvekstområde Karlshus	1,7	3,9	5,6
Oppvekstområde Saltnes	1,2	5,2	6,4
Familie	0,6	6,1	6,7
NAV Råde	0,5	0,0	0,5
Helsehuset Råde	1,0	11,0	12,0
Tjenester for funksjonshemmede	0,7	4,5	5,2
Miljø, Plan og Teknisk	1,2	13,0	14,2
Ankomstsenter Østfold	1,9	7,0	8,9
Totalt	1,2	7,2	8,4

	Totalt for 2019		
	Egenmelding	Sykemelding	Totalt
	0,7	11,7	12,4
	0,6	1,6	2,2
	1,3	5,9	7,2
	1,4	5,8	7,2
	1,5	3,5	5,0
	1,0	4,9	5,9
	0,7	7,7	8,4
	0,4	2,4	2,8
	1,0	14,7	15,7
	0,6	5,5	6,1
	0,7	12,4	13,1
	2,3	8,8	11,1
Totalt	1,1	8,4	9,5

Kommunen totalt	
Egenmeldinger i % 2019	1,1
Sykemeldinger i % 2019	8,4
Totalt sykefravær% 2019	9,5
Nærvær i kommunen i %	90,5

Som figuren over viser, er det marginale endringer i nærværet i Råde kommune over tid. Nærværprosenten i kommunen ligger stabilt mellom 90 og 92 prosent, men var i 2016 oppe i gladelige 93 prosent. Det er flere samfunnsmessige forhold som påvirker nærværsutviklingen som Råde kommune ikke har påvirkning på, herunder svingninger i arbeidsledigheten (konjunkturutviklinger). For kommunesektoren i Norge svinger nærværprosenten rundt 91 prosent. Dette viser at Råde kommune i stor grad følger kommunesektorens variasjoner i tilstedeværelsen for medarbeiderne.

For 2019 viser nærværsutviklingen i Råde kommune en økende tendens gjennom hele året fra 10,8 prosent i første tertial til 8,4 prosent i tredje kvartal.

Råde kommune jobber for at nærværet i kommunens virksomheter skal være så høyt som mulig. Det er et stort fokus på dette arbeidet på alle nivåer i organisasjonen. Det jobbes godt med forebygging, god og tett sykefraværsoppfølging i dialog med den sykmeldte og bruk av eksterne kompetansemiljøer, som bedriftshelsetjenesten og NAV Arbeidslivssenter gjennom IA-kontakten. Tilrettelegging av arbeidet for medarbeidere med nedsatt funksjonsevne, eller for ansatte som står i fare for å bli sykmeldt, gjøres i stor utstrekning og i de fleste tilfeller så langt det er mulig. Bruk av HMS-grupper på virksomhetene bestående av ledelse, verneombud og tillitsvalgte bidrar til å skape en arena for medbestemmelse, samarbeid mellom partene og for å planlegge og gjennomføre HMS-aktiviteter. HMS-gruppene har som formål å bedre internkontrollarbeidet, arbeidsmiljøet og trivsel på arbeidsplassen.

Den forrige IA-avtalen mellom partene i arbeidslivet utløp ved utgangen av 2018. Partene i arbeidslivet tegnet en ny IA-avtale for 2019-2022 med virkning fra 1. januar 2019. I forbindelse med etablering av ny IA-avtale ble de tidligere virkemidlene i avtalen fjernet, blant annet forebyggings- og tilretteleggingstilskudd. Dette tilskuddet har Råde kommune tidligere brukt i utstrakt grad for å tilrettelegge arbeidssituasjonen for ansatte som er, eller som står i fare for å bli sykmeldt. Partene i arbeidslivet har brukt store deler av 2019 på å finne alternative virkemidler til IA-avtalen for å få ned sykefraværet. Dette har medført at det på mange måter har vært et «unntaksår» med tanke på tilgjengelige virkemidler i IA-arbeidet i både Råde kommune og landet for øvrig.

Råde kommune tegnet en ny IA-avtale med NAV Arbeidslivssenter høsten 2019. I dette samarbeidet forplikter Råde kommune seg til å jobbe med NAV arbeidslivssenter sine rådgivere, der det synes hensiktsmessig for å nå målet. Samarbeidet gir kommunen anledning til å benytte seg av et tverrfaglig ekspertteam av rådgivere fra NAV i det videre arbeidet med å få ned sykefraværet. Avtalen gir også en rett til å benytte seg av de nye virkemidlene. Dette omfatter blant annet bransjeprogram mot utsatte sektorer med et historisk sett høyt sykefravær, i tillegg til ekspertbistand i krevende enkeltsaker med lange og/eller hyppig gjentakende sykefravær. Kompetansetiltak, arbeidsmiljøsatsing og HelseIArbeid er andre nye virkemidler som kan tas i bruk.

Målsettingen i den nye IA-avtalen er at sykefraværet i perioden 2019–2022 skal reduseres med 10 % sammenlignet med 2018. For Råde kommune sin del, betyr det at målsettingen er å redusere sykefraværet til 7,8 % i nevnte periode.

Høsten 2018 ble Råde kommune med i «NED-prosjektet», et samarbeidsprosjekt mellom KS og NAV for å få ned sykefraværet i kommunal sektor. Dette arbeidet er forankret på rådmannsnivå, og alle virksomhetslederne deltok på en forankrings-workshop høsten 2018. Det ble gjennomført workshops i alle virksomheter i Råde kommune høsten 2018/våren 2019 med alle ansatte og denne prosessen ble fasilitert av HR-rådgiverne i Råde kommune. IA-rådgiveren fra NAV deltok også på flere av disse. Fokuset i NED-prosjektet var en bevisstgjøring rundt sykefravær og holdninger. Sammen identifiserte man konkrete forbedringsområder med tilhørende tiltak for å øke nærværet. Arbeidet har blitt videreført i 2019, og vi ser av sykefraværsutviklingen at dette arbeidet har vært med på å bidra til økt nærvær for kommunens ansatte, gjennom en gradvis økning i nærværet gjennom 2019. Det er viktig å ha et kontinuerlig fokus på nærværarbeidet i

tiden fremover, både av samfunnsmessige-, driftsmessige og personalmessige hensyn. Nærvær og arbeidsmiljø er ferskvare og må pleies og jobbes med jevnt for å oppnå gode resultater.

Likestilling

Lovgrunnlag

Alle norske virksomheter (arbeidsgivere) har plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering. Plikten følger av arbeidsmiljøloven (kap. 13 vern mot diskriminering) og likestillings- og diskrimineringsloven..

Personalpolitikk og likestilling mellom kjønn

Råde, som alle andre kommuner, har en overvekt av kvinner tilsatt. De fleste av forholdene som det rapporteres på i denne rapporten, følger denne fordelingen.

Ved utgangen av 2019 hadde Råde kommune 675 ansatte, hvorav 79,1 % var kvinner og 20,9 % menn.

I tabellene nedenfor er det redegjort for det faktiske forhold knyttet til kjønnsfordelingen i virksomheten fordelt på stillingsnivå, samt lønnsforskjeller mellom kvinner og menn på stillingsnivå.

Tabellen viser kjønnsforskjeller på stillingsnivå i Råde kommune

	Kvinner		Menn		Andelen kvinner/menn prosentvis fordeling			
	Antall	Antall	Antall	Antall				
	2018	2019	2018	2019	2018 (K)	2018 (M)	2019 (K)	2019 (M)
Overordnet ledelse	2	2	1	1	66,6	33,4	66,6	33,4
Virksomhetsledere ¹	4	4	6	6	40,0	60,0	40,0	60,0
Avdelingsledere	31	24	8	7	79,5	20,5	77,4	22,6
Høyskole/universitet	117	84	30	21	79,6	20,4	80,0	20,0
Fagarbeider	182	196	33	34	84,7	15,3	85,2	14,8
Ufaglærte	150	140	35	38	81,1	18,9	78,6	21,4
Pedagogisk personale	89	84	33	34	73,0	27,0	71,2	28,8
Sum	575	534	146	141	79,7	20,3	79,1	20,9

¹ NAV-leder er statlig ansatt

Tabellen over er fremstilt på stillingsnivå for at det skal bli lettere å se hvor det er behov for å satse på rekrutterings- eller kompetansehevingstiltak for å bedre kjønnsbalansen. Videre viser tabellen alle ansatte i Råde kommune, uavhengig om man er fast ansatt, har et vikariat eller rammeavtale med kommunen. Tabellen viser at det er i hovedsak overvekt av kvinnelige ansatte i Råde kommune. Kjønnsfordelingen i Råde kommune viser det samme som for kommunene i Norge for øvrig. Råde kommune jobber for å utjevne kjønnsforskjellene og bør i sterkere grad oppfordre menn til å søke på stillinger der det er overvekt av kvinner.

Tabellen viser kjønnsfordelt lønnsstatistikk:

	2016	2017	2018	2019
Overordnet ledelse			11,7	12,4
Virksomhetsledere			-2,8	-3,9
Avdelingsledere	-5,3	-7,2	-7,1	-2,0
Høyskole/universitet	-4,6	-0,9	-7,5	-8,5
Fagarbeider	-4,8	-3,8	-0,8	-1,4
Ufaglærte	4,6	4,9	4,5	4,5
Pedagogisk personale	0,9	-2,9	-0,3	-0,8

Tabellen over viser en kjønnsfordelt lønnsstatistikk på stillingsnivå og som viser hvor det kan være viktig for kommunen å sette inn tiltak. Tabellen er endret fra tidligere grunnet omorganisering fra 1. april 2018.

Tallene viser prosentvis forskjell i gjennomsnittslønn for henholdsvis menn og kvinner. En forskjell i gjennomsnittslønn på kr 50 000,- utgjør ca. 10 prosentpoeng i tabellen og tilsvarende en forskjell på kr 25 000,- utgjør om lag 5 prosentpoeng. Negative tall i tabellen fremkommer der kvinners gjennomsnittslønn er lavere enn menns gjennomsnittslønn på stillingsnivå. Det er viktig å bemerke at statistikken må leses med varsomhet, da det er mange forhold som kan få utslag i statistikken, men som ikke er direkte kjønnsavhengig, men er mer et uttrykk for enkelte stillingers ansvars- og arbeidsområde.

Av tabellen fremkommer det at lønnsforskjellene ble redusert for avdelingslederne, mens for de andre stillingskategoriene er det små endringer. Det er relativt små variasjoner i lønn mellom kvinner og menn i kommunen, og Råde kommune jobber for at lønnsnivået i kvinne-dominerte stillinger og mannsdominerte stillinger harmoniseres i størst mulig grad.

Tabellen nedenfor viser gjennomsnittslønn på stillingsnivå i 2019.

Gjennomsnittslønn for de ulike gruppene 2019:

	Snittlønn alle	Snittlønn kvinner	Snittlønn menn
Overordnet ledelse	1 072 500	1 118 750	980 000
Virksomhetsledere	789 450	771 125	801 667
Avdelingsledere	569 873	567 252	578 857
Høyskole/universitet	562 233	552 771	600 080
Fagarbeider	424 702	423 771	430 068
Ufaglærte	348 907	352 283	336 471
Pedagogisk personale	517 846	512 167	516 647

Mål

Generelt arbeides det for inkludering og mangfold og Råde kommune jobber for å øke andelen menn i de tradisjonelle kvinneyrkene i undervisning, pleie, omsorg og barnehage/oppvekst.

Tiltak

1. Oppfordre underrepresentert kjønn til å søke (i annonsering)
2. Virksomhetene skal gjennomføre begrenset positiv forskjellsbehandling (ved tilsetting).
3. Likelønn er en del av vurderingsgrunnlaget ved lønnsforhandlinger og lønnsinnplassering.
4. Øke antall ansatte med ikke-norsk etnisk bakgrunn i hele organisasjonen. Tilsettinger skal foretas på bakgrunn av kvalifikasjoner.
5. Kommunens arbeidsplasser skal være inkluderende og fri for mobbing. Det skal være gode muligheter for å varsle om kritikkverdige forhold.
6. Andel ufrivillig deltid reduseres.

Etikk og etiske retningslinjer

Råde kommune er ansvarlig for grunnleggende velferdstjenester og forvalter store ressurser på vegne av fellesskapet. Det er særlig to forhold som er viktig i denne sammenheng:

- Hindre uriktig tjenesteutøvelse gjennom krav til habilitet, saklighet og likhet i myndighetsutøvelsen
- Verne tilliten til den offentlige virksomhets upartiskhet og integritet

Etikk betyr læren om moralske normer og adferd, og sier noe om hva som er riktig og galt, ondt eller godt. Hva som anses for å være riktig eller galt endres over tid og varierer fra kultur til kultur. Men i ethvert samfunn og i enhver organisasjon trenger vi etiske retningslinjer for å skape et felles grunnlag for vurdering av adferd. Vi må ha en felles oppfatning av hva vi skal arbeide for, og hvordan vi skal arbeide.

Råde kommunes etiske retningslinjer tar ikke bare sikte på å regulere kommunens forhold til omverdenen. De skal også legge til rette for en positiv utvikling av kommunens bedriftskultur med det formål å bygge opp og opprettholde et fellesskap og en atmosfære preget av raushet, glede og respekt som verdigrunnlag for all handling.

Råde kommune har utarbeidet etiske retningslinjer som gir generelle og spesifikke holdepunkter for aktsomhet og adferd som gjelder for alle ansatte i kommunen. De etiske retningslinjer utgjør sammen med bl.a. Arbeids og ansettelsesreglementet en viktig del av Råde kommunes personalpolitiske retningslinjer.

Hovedformålet for Råde kommunes etiske retningslinjer er å skape felles holdninger til hvordan vi utøver våre yrkesroller slik at innbyggere, politikere og offentlige myndigheter til enhver tid har tillit til organisasjonens profesjonalitet og integritet.

Arbeidsmiljø

Råde kommune arbeider kontinuerlig med og har fokus på arbeidsmiljøet, gjennom HMS-planer og jevnlige møter i HMS-gruppene på virksomhetsnivå. Et godt arbeidsmiljø kommer ikke av seg selv, og det er viktig at det legges til rette for dette arbeidet i virksomhetene og at alle bidrar. Et godt partssamarbeid, god og åpen dialog og

kommunikasjon, samt fokus på muligheter istedenfor begrensninger er avgjørende for å lykkes med arbeidet.

Vi tror at ansatte som trives på jobb yter en bedre tjeneste for brukerne og påvirker sine kollegaer positivt. Det å tilrettelegge for læring og utvikling blant ansatte og å gi ansvar kan stimulere til et godt arbeidsmiljø. Lederne er viktige rollemodeller.

Råde kommune arrangerer felles julebord for sine ansatte, og har som mål å bidra til å øke trivselen på arbeidsplassen gjennom å være sammen med kollegaer utenfor ordinære arbeidssituasjoner og på tvers av virksomhetene.

Rekruttering

I en så stor organisasjon som Råde kommune, vil det i løpet av et driftsår være mange nyansettelser og rekrutteringsprosesser, for å sikre kontinuitet og kvalitet i tjenesteytingen. Utfordringer med å rekruttere personell varierer fra år til år innenfor de ulike sektorene og stillingsgruppene. Det er ikke meldt om særlige rekrutteringsutfordringer i Råde kommune i løpet av 2019 annet enn for sykepleiere, som generelt er en krevende yrkesgruppe å rekruttere til kommunal helsetjeneste.

Heltidskultur

Råde kommune har i samarbeid med organisasjonene utarbeidet lokale retningslinjer for redusert bruk av uønsket deltid. Ledere skal legge disse retningslinjene til grunn for sitt personalarbeid og drøfte bruken av deltidsstillinger med de tillitsvalgte to ganger pr år.

Virksomhetene jobber kontinuerlig med å øke stillingsprosenten for ansatte med deltidsstillinger. Dette gjøres blant annet ved ledighet i stillinger og at ansatte får økt sin stillingsandel der dette er mulig.

I løpet av 2019 etablerte Råde kommune et omstillingsutvalg for å få en overordnet bemanningsoversikt i kommunen. Omstillingsutvalget består av overordnet ledelse, hovedtillitsvalgt for Fagforbundet og HR. Virksomhetene må melde fra om behov ved ledighet i stillinger, som sees opp mot ansatte som trenger omplassering eller har andre fortrinn til stillinger, før eventuell utlysning. Virksomhetene må også melde inn langtidsvikariater, for at omstillingsutvalget skal ha kontroll på krav om fast stilling etter «3- og 4-årsregel» i Arbeidsmiljøloven. Omstillingsutvalget har i løpet av 2019 bidratt til flere gode løsninger, både for kommunen som helhet, og den enkelte medarbeider.

Strategisk kompetansestyring

Det har vært gjennomført en rekke omfattende kompetansehevingstiltak i virksomhetene i 2019 for arbeidstakere på ulike nivåer i organisasjonen. Dette omfatter alt fra både lederutviklingskurs til praktisk rettede kurs knyttet til tjenesteytingen. Kompetansetiltakene har vært gjennomført internt og eksternt, i form av kurs, samlinger og etter- og videreutdanning.

Fra høsten 2018 til høsten 2019 deltok samtlige virksomhetsledere i Råde kommune på LAP (ledelse av prosesser), som er et 30 studiepoengsprogram fasilitert av Høgskolen i

Innlandet. Dette består av modulbaserte samlinger, med en avsluttende oppgave/eksamen.

Fra høsten 2019 til høsten 2020 påstartet samtlige avdelingsledere og utvalgte nøkkelpersoner det samme programmet. Dette er et ledd i et organisasjonsutviklingsprosjekt for kommunen som helhet, og for å sikre at alle ledere i kommunen har det samme felles fundamentet og tankesett for hvordan tverrfaglig samhandling skal jobbes med framover for å møte morgendagens utfordringer.

Interne prosesser

Råde kommune har videreført arbeidet med interne prosesser og internkontroll i 2019. Arbeidet med å revidere og utarbeide prosedyrer i kommunens kvalitetssikringssystem Kvalitetslosen pågår ved alle virksomheter. Det arbeides kontinuerlig med å utvikle Kvalitetslosen til et oversiktlig og levende verktøy i kommunens internkontrollarbeid.

